

ВІСНИК

VISNYK ^{the} HERALD

суспільно-політичний місячник

РІК XXXIV Ч. 3
YEAR XXXIV No. 3

БЕРЕЗЕНЬ — 1981
MARCH — 1981

ЦІНА 0.90 ЦЕНТІВ
PRICE \$0.90

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

ПРОФ. ІВАН ЛЕВАДНИЙ — Настане суд (У Шевченківські роковини)	1
МИКОЛА ЩЕРБАК — Генерал Чупринка (Уривок з поеми)	1
Становище ООЧСУ до УККА	3
Д-Р БОГДАН ДЗЕРОВИЧ — Криза на терені УККА	4
ТАРАС ШЕВЧЕНКО — Подражаніє 11 Псалму	7
А В Б — Чи так пишуть християни й патріоти?	8
В. БАРСЬКИЙ — Американський „Самвидав“	12
Галаслива меншість	14

СТОРІНКА ОЖ ОЧСУ

Л. Р. — Вечір, що залишився в пам'яті	15
А. ЗАБОРСЬКА-ГЕЛЕТА — VI З'їзд-Конвенція ОЖ ОЧСУ	16
Дві знаменні річниці в 1981	17

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

ЛЕОНІД ПОЛТАВА — Веселі епіграми	18
БОГДАН ЛІВЧАК — Дещо про „професійну досконалість“ (Укр. Гарвард)	19
АЛЛА КОССОВСЬКА — Тихо падає сніг... (Вірш)	22
ЯРОПОЛК ЛАСОВСЬКИЙ — Слухаючи музинку Івасюка	23
Д-р ОЛ. СОКОЛИШИН — Про збірник „Ріміні“ (Рецензія)	24
ПАНЬКО НЕЗАБУДЬКО — „Кишенкова Енциклопедія“... (Фейлетон)	

У 1981 РОЦІ ГІДНО ВІДЗНАЧАЄМО СВЯТКУ-
ВАННЯМ І ПРАЦЕЮ ДЛЯ ВІЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ
40-ВУ РІЧНИЦЮ ВІДНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕР-
ЖАВНОСТИ У ЧЕРВНІ 1941 РОКУ У ЛЬВОВІ, ВО-
ЛЕЮ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ОУН І ВСІЄУ СОБОРНОЇ
УКРАЇНИ

СВОБОДА НАРОДАМ! — СВОБОДА ЛЮДИНИ!

ВІСНИК

У ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

НАСТАНЕ СУД, ЗАГОВОРЯТЬ І ДНІПРО І ГОРИ

Великий Кобзар Тарас Шевченко був найгеніальнішим виразником дум і прагнень свого народу. Вихідець з широких народних мас, син селянина-кріпака, він з юних дитячих років пізнав підневільне народне життя. Був свідком страшних кривд, заподіяніх людям. Перед ним розкірвались жахливі образи кріпацької неволі, де „чорніше чорної землі блукають люди“, ті невільники, що „німі на панщину ідуть і діточок своїх ведуть“, де творяться всіля-

кі насильства над беззахисними людьми, де „латають свитинжу з каліки знімають“, „розпинають вдову за подушне“, забирають її единственного сина до війська, під тином страждає голодна дитина, „а мати пішеницю на панщині жне“.

У своїй рідній хаті Шевченко бачив лише неволю і тяжку роботу, що прискорило смерть його батьків:

Там матір добрую мою
Ще молодую — у могилу
Нужда та праця положили...

ГЕНЕРАЛ ЧУПРИНКА

(Уривок із поеми „Герої“)

...Тоді, мов дуб, що виріс гінко,
Зависочів, устав Чупринка,
Правицю праведну простяг —
І синьо-жовтий рідний стяг
Залопотів, замайорів
На сонці, в шумі яворів,
На полонині голубій —
УПА ішла у бій, у бій!..

У сніжну стужу ворог лютий
В залиші й панцери закутий,
Розрив заховану криївку...

Буй-туром лютував Чупринка,
Вергав вогненно скоростріл,
І все дрижало — гори й діл...

Та хижий ворог в бурі злив
Залізом бункера залив
І Генерала спопелив,
Стоптав, зрівняв з землею ліс
І попіл розметав, розніс.

Дарма регочеш, чорний кате!
Той попіл кличе до відплати!
Він жевріє і дні, і ночі,
У грудях б'є, в серцях стукоче!

Микола Щербак

А за всякий вияв незадоволення, за найменший протест проти цієї наруги над правами народів — „сотнями в кайданах гнали в Сибір невольників святих“, „мордували, розпинали і вішали“.

В часі свого перебування в царській столиці, що її будували катовані козаки, Шевченко бачив її палати і розкішні залі, де на різних балаях забавлялись „в серебрі та златі“ поневолювачі — „мов кабани годовані, пикаті, пузаті“ міністри, сановники, кріпосники і творили для себе веселе життя коштом грабунку численних поневолених народів, запроваджуючи на Україні кріпаччину, несучи смерть у мирні аули Кавказу.

Панування такої несправедливості на світі гли-

У БЕРЕЗНІ 1950 РОКУ В БОЮ БІЛЯ ЛЬВОВА СМЕРТЮ ГЕРОЯ ЗАГИНУВ ВЕЛИКИЙ СИН УКРАЇНИ — ГЕНЕРАЛ ТАРАС ЧУПРИНКА — РОМАН ШУХЕВИЧ, ГОЛОВА ПРОВОДУ ОУН НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ, ГОЛОВНИЙ КОМАНДИР УПА.

ВШАНУВАТИ СМЕРТЬ ГЕРОЯ МОЖЕМО В ДАЛЕКОМУ ЗАПІЛЛІ НАШОЮ ОРГАНІЗОВАНІСТЮ В ЛАВАХ СУВФРОНТУ, ЖЕРТВЕННІСТЮ, КАРНІСТЮ, АКТИВНОЮ І РІЗНОМАНІТНОЮ ПРАЦЕЮ ДЛЯ ПРИШВІДЧЕННЯ ДНЯ СВОБОДИ І ДЕРЖАВНОСТИ УКРАЇНИ.

СЛАВА УКРАЇНІ!

ГЕРОЯМ СЛАВА!

боко вражало і обурювало Шевченка. Згідно зі своїм близьким до Сковороди світоглядом він визнавав, що кожне порушення заповіді, кожний гріх, кожний злочин мусить бути спокутуваний і чим більша провіна, тим суворіша відплата. Тому чекав він приходу Правди на землю, тріумфу справедливості і, дивлячись на всі події на світі історично і знаючи, що кожне явище має час свого діяння та свій кінець, був упевнений в тому, що подібно до того, як загинув колись зі своїми садами стародавній Вавилон, символ деспотизму в ранній історії людства, так і російське самодержавство неминуче повинно впасти. Така несправедливість, коли одному народові створюються можливості панувати над іншими народами, жити їх коштом, диктувати їм свою волю, тримати їх у стані невільництва, таке безправ'я довго існувати не може.

Бачучи навколо себе сумну рабську дійсність і всілякі драматичні події, які вона обумовлює, Шевченко обертає свій погляд на минуле рідного краю, коли „в Україні ревіли гармати“ і „запорожці вміли панувати, панували дабували і славу і волю“. Поет виспівує геройку морських походів та сухопотні бої з поневолювачами.

Свідомий того, що кожний злочин, кожна несправедливість повинна бути покарана, він зображує боротьбу козаків з поневолювачами-поляками і програну битву на Альті. Але перемога несправедливості недовгая. Вночі козаки несподівано роблять наступ, якого не очікували вороги, впевнені в цілковитій поразці козаків. Так у Тарасову ніч 1-го червня 1630 року козаки на чолі зі своїм провідником Тарасом Трасилом здобувають цілковиту перемогу.

У поемі „Гайдамаки“ Шевченко виводить народніх месників-повстанців, що виступили в обороні прав свого народу проти гнобителів. Герой поеми Ярема, ідучи берегом Дніпра, щоб прилучитись до повстанців, співає про „пекельнеє свято“ — помсту пригноблювачам, яка має статись цієї ночі:

...Пекельнеє свято
По всій Україні сю ніч зареве,
Потече багато, багато, багато
Шляхетської крові. Козак оживе.

Свої симпатії в словліює Шевченко і чеському народові в його минулих змаганнях проти німецької навали на слов'янські народи. Волелюбним кавказьким народам, що геройчно боронять свою волю, Шевченко також співчував, визнавав їх боротьбу

справедливою і закликав боротись далі, пророкуючи їм перемогу, бо їм допомагає Бог і за них сила, воля і правда свята.

Всіх тих, що „оглухи, не чують, кайданами місяяться, правою торгують“, Шевченко грізно закликає опам'ятатись: „розкуються незабаром заковані люди“ і тим, які „орють лихом, лихом засівають“ самим буде лихо, бо над ними „розпадеться кара і повіє новий огонь з Холодного Яру“.

Шевченко наголошує, що всі люди, незалежно від їх становища на землі, рівні перед Богом — „і царята і старчата — Адамові діти“ та змушені будуть відповідати за свої земні вчинки:

Царі, рabi — однакові
Сини перед Богом;
І ви вперше, як і князь ваш
І ваш раб убогий.
Встань же, Боже. Суди землю
І судей лукавих.
На всім світі Твоя Правда
І Воля і Слава.

У своєму „Заповіті“ Шевченко закликає діяти чином для скорого приходу Правди, встати, порвати кайдани, окропити волю кров'ю ворогів і створити свою Державу, оперту на справедливості — „сім'ю велику, сім'ю вольну, нову“.

Великий Кобзар співчував темним, відсталим народам Китаю, Єгипту, Сирії і радів їх кроком по шляху поступу.

У тріумфі Правди Шевченко непохитно вірив, не дивлячись на тяжкі переживання в роки заслання. Він вірив, що ми „діждемось таки колись“ свого Вашингтона з „новим і праведним законом“. Правда повинна перемогти, бо по її стороні є Бог і зло мусить бути переможене.

За чотири місяці до смерті, 3-го листопада 1860 року Шевченко знов на ввесь голос стверджує, що Правда прийде:

Чи буде суд? Чи буде кара
Царям, царятам на землі?
Чи буде правда між людьми?
Повинна бути, бо сонце стане
І осквернену землю спалить.

Твори Шевченка — пророка і борця за волю України та за вселюдську правду — лишились безсмертними і не втратили своєї живої актуальності, не зважаючи на свою понад столітню давність.

Його волелюбні заклики до боротьби за Правду поривали і поривають людей скрізь, де панує не-

СТАНОВИЩЕ ОЧСУ ДО УККА

ПІСЛЯ ХІІІ КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Від самих початків свого існування Організація Оборони Чотирьох Свобід України включилась активно в систему Українського Комітету Америки, визнаючи УККА центральною громадською репрезентацією української спільноти в Америці, що в своїх статутових заложеннях і програмі праці здійснювала різновідні завдання на користь українського народу в Україні й української громади у ЗСА.

На протязі десятиріч представники ОЧСУ виконували важливі обов'язки в керівних органах Централі та в управах Відділів УККА, дбаючи також про

Микола Зеров

ШЕВЧЕНКОВА МОГИЛА

Над степом зноситься гора-могила:
Земне з землею поєдналось в ній.
Довічний сон, нерушний супокій
Знайшла собі тут знівечена сила.

Але . . . що смерть, як пісня легкокрила,
Мов вітер вольний в спеці осяйний,
Несе в майбутнє огнєвий напій,
Що ним минувшина жила й міцніла.

Побожний гостю, припади чолом!
З душі зринає радісний псалом,
Хоча від сліз і туманіють вій:

Там дід Дніпро і степ без берегів,
А тут гора, розлогий шум гаїв
І хрест, як символ муки і надії.

воля. З Шевченковими кличами йшли в бій молоді лицарі Крут. Заклик гайдамаків „Кари ляхам! Кари!“ лу нав під час вуличних боїв у листопаді 1918 року у Львові.

Твердження Шевченка про близький суд над винуватцями зла викликало велике збудження в наш час серед дисидентів. „За правду будемо битись“! проголосив ще у вв'язненні Валентин Мороз. Суворими попередженнями Великого Кобзаря про близький суд і відплату гнобителям послуговувались у своїх творах Вячеслав Чорновіл, Ігор Калинець, Микола Руденко, Олесь Бердник.

Віці Шевченкові пророкування внедовзі збудуться.

Проф. Іван Левадний

УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

забезпечення праці УККА потрібними фінансовими ресурсами із збірок Українського Народного Фонду.

У своїй співпраці з іншими громадськими самостійницькими організаціями й установами в системі УККА ОЧСУ завжди керувалась добром української справи й УККА, виступаючи проти таких тенденцій і течій в українському політичному житті, які змагали до розхитування національної спаяності спільноти й завдавали шкоди національно-визвольній боротьбі українського народу в Україні. Таку поставу ОЧСУ наголошувала зокрема тоді, коли українській політичній думці загрожував реалітетний злам і коли відосередні сили намагались переставити дію УККА на реалітетні рейки.

В такому ж дусі ОЧСУ зайняла на форумі УККА критичне становище і до шкідливих політичних концепцій неомарксизму Л. Плюща таsovєтської партократії й невідповідальності Москви за поневолення українського народу, що пропагує ген. П. Григоренко.

З таких спонук намагалась теж ОЧСУ зберегти ідейне й політичне обличчя Українського Конгресового Комітету Америки на ХІІІ Конгресі Українців в Америці, коли представники опозиції, один за другим, у своїх виступах обороняли політичні погляди ген. П. Григоренка.

Керуючись зasadами й завданнями, визначеними статутом УККА, а теж демократичним правопорядком ведення нарад Конгресу й сквалювання постанов, делегати Організації Українського Визвольного Фронту, разом із переважаючою більшістю делегатів інших організацій і установ, обрали законно на ХІІІ Конгресі нові керівні органи УККА та сквалили відповідні резолюції.

Визнаючи законність відбутого ХІІІ Конгресу Українців в Америці, ОЧСУ в повній піддержці корисну діяльність Українського Конгресового Комітету Америки, як єдиної центральної громадської репрезентації, та закликає всі інші українські самостійницькі організації й установи спільним фронтом послідовно скріплювати УККА в його задумах і праці для добра українського народу в Україні й української спільноти в Америці.

ГОЛОВНА УПРАВА ОЧСУ

Січень, 1981

Д-р Богдан Дзерович

КРИЗА НА ТЕРЕНІ УККА

Стаття, поміщена у „Свободі“ з 22 листопада 1980 р. під заголовком „Денцо про органічну єдність“ — „Революція і УККА“, відкрила заслону на кризу на терені УККА. Автор скрився за ініціалами Я. С. Тому трудно збагнути, хто є тим еволюціонером, як довго він є ним, до якої еволюційної організації він належить, яка програма входить у діяльність тієї організації, які до того часу є висліди — осяги тієї діяльності. А що найважливіше, яке становище тієї еволюційної організації до сучасної влади на Україні, а саме: чи вона уважає теперішню владу на Україні легітимною владою української держави, чи російською окупаційною владою, яку накинула Москва по здобутті України? — то значить, чи становище тієї організації покривається зі статутовим завданням УККА?

Еволюційна діяльність не є в програмі УККА. Його завдання нормує стаття 2-га статута, яка звучить дослівно так: „Завдання УККА є інформувати про положення поневоленого і гнобленого народу і забезпечувати всі можливі засоби підтримки в його боротьбі за відбудову вільної незалежної і демократичної української держави“.

У виконанні цієї статті статуту, СКВУ, який є надбудовою УККА, видав дня 24 травня 1980 року до українського народу відозву, щоб українська громада своїми щедрими пожертвами помогла СКВУ, громадській надбудові, вести важливу роботу в обороні українського народу на його права на повну державну незалежність. У відозві президія СКВУ докладно сім разів згадує, що Україна є російською колонією, і заповідає, що вона звернеться до Генеральної Асамблей ООН та урядів суворенних держав, учасників ООН, щоб закликом включити українське питання в порядок денних нарад наступної сесії

Генеральної Асамблей ООН та вжити всіх заходів для прикорення звільнення України від російської окупації.

Як з того видно, становище СКВУ, який є надбудовою УККА, ясне: він уважає, що Україна знаходиться під російською окупацією і що його обов'язком є станути в обороні поневоленого народу та його прав на повну державну незалежність.

Та зasadнича ріжниця в оцінці правної ситуації на Україні і в засобах зміни існуючої ситуації робить співпрацю тих двох груп неможливою, — тим більше, що становище тієї другої групи не покривається зі статутовими завданнями УККА і СКВУ, (групи Я. С і подібними). Щоби еволюція була можлива, мусить існувати предмет — об'єкт — субстанція, котра в дорозі еволюції може бути змінена.

Візьмім для прикладу Польщу. Там існує польська держава, котру дисиденти і організації, в тім і професійні спілки, стараються змінити шляхом еволюції на демократичну державу. В тій хвилі ці старання мають деякий успіх. Подібні спроби були на Чехо-Словаччині й Угорщині, але не мали успіху. — Це дорога дуже трудна, але все ж таки теоретично подекуди можлива.

У нас та еволюція неможлива, бо нема об'єкту — предмету, — нема української держави, котра в дорозі еволюції могла б бути змінена.

Надії на еволюцію у Советському Союзі не є нові, вони існували, як довго існує Советський Союз. Новішою такою спробою був лист 35 професорів, викладачів та наукових співробітників американських університетів (української національності), висланний у 1968 році до десяткох найвищих достойників СССР, на чолі з президентом Подгорним. У тім листі професори наголосили, що Українська ССР в минулому вже користувалася з більшості згаданих прав і прерогатив, які вони зараз жадають, і висловили віру, що переведення їх пропозицій, згідних з прагненням українського народу, — частково усунули б ненормальності і несправедливості в теперішньому положенні Української ССР. — Поклін у сторону ворога був безуспішний — лист залишився без відповіді.

Люди, які робили такі спроби, гинули безслідно,

“VISNYK” — “THE HERALD”

Published by Organization for Defense of Four Freedoms for Ukraine, Inc.
Monthly except July and August, when bimonthly.
Second class postage paid at General Post Office,
New York, N. Y.
Board of Editors
Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York, N. Y. 10276

якщо перебували наsovетському терені, а положення українського народу не тільки не кращало, але з кожною новою конституцією гіршало; у кожнім слідуючім переписі кількість людей, які подавали свою розговірну мову як російську — більшала, а тих, які подавали українську — меншала.

На Україні може й 95 відсотків населення є еволюціонерами з конечності, бо в державі, яка є виключним хлібодавцем, не могли б інакше фізично існувати. П'ять відсотків, які посвятили своє життя боротьбі за національні і державні права України, по закінченні одного терміну ув'язнення зачинають другий. — Статутовим завданням УККА є підтримати їх в боротьбі за відбудову вільної, незалежності, демократичної Української Держави.

Совети для поневолених народів, а зокрема для українського, який найбільше зближений етнічно до російського, мають одну програму, — свій декальог, котрий не дозволяють змінити ані на йоту, а саме: у кінцевім результаті втопити у російському морі.

В останніх часах за теперішнього президента УНСоюзу почали появлятися в „Свободі“ щораз, то більше статті еволюційного і реалітетного характеру. Згадаю тут статтю др-а Миколи Бараболяка, поміщену у „Свободі“ з дня 13 січня 1979 року під наголовком „Становище до двох становищ“. У тій статті він рекомендує політику реалітету і шукання здійснення наших людських прав у найдемократичнішій у світі советській конституції. Стаття нагадувала зовсім львівську „Вільну Україну“. Він старається покликати зі збройної боротьби, бо він добре знає і ДЦ — УНР і ОУН-р це знає, що така можливість зараз поки що не існує, і це він уважав як колosalний аргумент за політикою реалітету.

Він хоче ужити для своєї політики український еміграційний потенціял. Ці його плани переходятуть вже всі можливості мрій. Цей інтелекуальний, патріотичний, жертвений масив, який в останніх 30 рр. виріс і викликав у всіх заінтересування, зрозуміння і прихильність для наших визвольних змагань — він хоче морально роззброїти в тій, зараз одиночкою можливій, морально-ідеологічній боротьбі! Всю свою акцію він думає побудувати на найдемократичнішій советській конституції, не рахуючися з фактом, що ця конституція існує 58 літ і не перешкодила у пляновім знищенні мільйонів жертв українського народу.

Ті його особисті погляди не були б такими важливими, якби не те, що він помістив ту статтю у „Свободі“ і покликався на погляд, висловлений редакцією „Свободи“ після „вірюю“ двох шкіл політичної думки.

Та зміна політичної орієнтації „Свободи“ не могла відбутися без згоди, а може навіть впливу теперішнього предсідника УНСоюзу.

Коли мимо того, що братські союзи заповіли на своїх нарадах дні 14 жовтня 1979 боротьбу за заселення України, а президент УНСоюзу очолив комітет для винанування проф. Кубійовича, який 17 літ обстоює в „Енциклопедії Українознавства“ тезу, що на Україні існує легітима українська держава, яка нібито є правним продовженням УНР, — номінаційна комісія зовсім слушно могла побоюватися зміни статутової діяльності УККА і шукала за чоловіком, який не змінить дотеперішньої політичної лінії УККА, який не приспить моральної сили еміграції еволюційним наркотиком і виконає передбачені у статуті завдання УККА.

Предсідник УНСоюзу у своїй статті в „Свободі“ з дня 11 грудня 1980 р. сам признає, що вибраний екзекутивний віцепрезидент є головою організації, яка має тисячі патріотичних, важко працюючих і жертвених членів. Вони належать до найбільш активних елементів у наших українсько-американських громадах і багато з них є членами УНСоюзу та стараються зробити його ліпшим.

Чи така організація не заслуговує на те, щоб її голова, раз на сорок літ існування УККА, став екзекутивним віцепрезидентом, тоді коли президенти УНСоюзу були ним довгі, довгі роки?

Автор згаданої на вступі статті не може зрозуміти, чому в Америці люди різних віроісповідань, рас і ріжного національного походження працюють спільно для прибраної батьківщини, — а чому у нас це не є можливе. — Я хочу його запевнити, що у нас це саме існує: у нас люди ріжних віроісповідань, католики, православні, протестанти, люди з ріжких колишніх землянщин, придніпрянці, галичани, буковинці, волиняни, карпатці живуть у найліпший згоді, працюють разом в ріжких організаціях і товариствах, святкують разом національні свята, живуть тією самою надією.

Згадуючи про співпрацю населення в Америці, він забуває про партії, які існують в Америці і які поборюють себе безпощадно, як ми це бачили у останніх виборах. Але в Америці є демократичний

устрій, де рішає голос більшості, і як той голос більшості побідить, міняється не тільки президент, але з ним також цілий уряд. У тім лежить сила демократії.

У нас, на жаль, є також партії, і є їх безліч. Д-р Фіголь на одній доповіді, говорячи про вахляв партій, подав їх число на 17-яте! Це є наше історичне нещасть. У нас є партії, котрі мають ту саму ціль і ті самі засоби для її осягнення, а різняться тільки особовим складом їх проводу; є так звані історичні партії, без видимого знаку існування, в опозиції до всього, що живе; в останніх часах появилися партії еволюціонерів, реалітетників, а від якогось часу фінансова інституція, УНСоюз зачинає шукати нових політичних напрямків, як бачимо з останніх статей у „Свободі”, які я зачитував на вступі.

Він мобілізує комітет праворядку в УККА проти організації, яка, як сам предсідник УНСоюзу визнає, має тисячі патріотичних важко працюючих і жертвенних членів, які належать до найбільш активних елементів у наших громадах. Вони зорганізували взірцево не тільки свою організацію, але також стараються зробити ліпшими інші організації, куди як члени належать, між іншим — також УНСоюз. Отже боротьба іде проти організації, яка є видимим назовині знаком існування нашої української еміграції.

Він змобілізував комітет праворядку, щоби випровадити непорядок, а саме скасувати статтю 8-му статуту, яка каже, що на випадок розбіжності думок рішає більшість голосів. Чи у такій мішанині партій, з діаметрально ріжкими і протилежними програмами можна знайти іншу розв'язку, як більшість голосів? То є одинока розв'язка у демократичній системі і тому це є одинока розв'язка нашої проблеми. Чи має бути так, як на нашій окупованій землі — диктатура меншості?

Якщо на попередніх конгресах екзекутивним віцепрезидентом УККА вибрані були президенти УНСоюзу, а на передостаннім голови союзів на зміну, то сталося не тільки тому, що номінаційна комісія (я був її членом у 1972 році) у порозумінні з організаціями таку пропозицію поставила і та пропозиція була прийнята Конгресом. Якщо такі випадки повторювалися, то це не значить, що в той спосіб були анульовані приписи точки З-тьої, розділу IV-того статуту, що Конгрес вибирає керівні органи УККА.

Зараз інтелектуальний рівень нашої громади зросійсько, вона ставить більші вимоги до свого проводу і не може бути обмежена у його свободі-нім виборі. Вона шукає людей, котрі є непохитні у статутових завданнях УККА і їх вибір не може обмежитись тільки до голів союзів. Згідно зі статутом, Конгрес приймає звіти керівних органів і вибирає керівні органи. Якщо він був би позбавлений права вибору, а зокрема екзекутивного віцепрезидента, який формулює діяльність УККА згідно з ухваленими Конгресом напрямними діяльності УККА, — Конгрес був би тільки порожньою, непотрібною, коштовною формальністю.

Жадні прецеденси — не можуть позбавити Конгресу права вибрати більшістю голосів такий провід, який він уважає за відповідний. — Звичай не можуть змінити закону, яким є статут.

Що у тій групі правопорядчиків знайшлися політичні партії, не можна дивуватися, у них переважно одиноким об'явом діяльності є партійні змагання і взаємна нетерпимість, без огляду на те, яка є ціна і наслідки тих змагань і тій нетерпимості. Але як у ту групу потрапили наші військові організації, Братство УСС, ОбВУ, Братство колишніх воїнів 1-шої Української Дивізії і УПА ч. 2 — не розумію. Та ж у тій групі, до якої вони пристали, є політичні партії, які вважають, що на наших землях існує легітимна українська держава, продовження УНР, значить вони воювали проти української держави?! — Не розумію, як у ту групу потрапили такі патріотичні організації, як Союз Українок і Пласт? Це мусить бути якесь непорозуміння, котре внутрі організацій повинно бути вияснене.

Погрози, що комунікати УККА не будуть поміщувані у „Свободі”, і надії, що громадянство не зложить національного податку, як услів'я меншості не будуть прийняті і може УККА перестане існувати, — говорять самі на себе.

Як довголітній член органів УККА на ріжких позиціях, а від 1976 року не чинний у проводі УККА, а тому до певної міри нейтральний у тій боротьбі, як чоловік апополітичний і беспартійний, як правник

*****

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД — ЦЕ ГОЛОВНА ЕКОНОМІЧНА ПІДПОРА ДЛЯ ВЕЛИКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМИТЕТУ АМЕРИКИ.

Тарас Шевченко

ПОДРАЖАНІЄ 11 ПСАЛМУ

**Мій Боже миць, як то мало
Святих людей на світі стало.
Один на другого кують
Кайдани в серці. А словами,
Медоточивими устами
Цілується і часу ждуть
Чи швидко брата в домовині
З гостей на цвинтар понесуть?
А ти, о Господи єдиний,
Скуеш лукавії уста,
Язык отой велеречивий,
Мовлявши: „Ми не суєта!
І возвеличимо на диво
І розум наш, і наш язык . . .
Та й де той пан, що нам закаже
І думать так, і говоритъ?“
„Воскресну я! — той пан вам скаже, —
Воскресну нині! Ради їх
Людей закованих моїх,
Убогих, нищих . . . Возвеличу
Малих отих рабів німіх!
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово, і пониче,
Неначе стоптана трава,
І думка ваша, і слова“.
Неначе срібло куте, бите
І семикратно перелите
Огнем в горнилі, — слова
Твої, о Господи такії.
Розкинь же їх. Твої святії,
По всій землі і чудесам
Твоїм увірують на світі
Твої малі убогі діти!**

1859, 15 февраля

(С. Петербург)

(впродовж 26 літ голова Тов. Укр. Правників, а зараз почесний голова), який оцінює цю ситуацію під оглядом правним, як кол. старшина УГА, який глядить на все під кутом добра нашої національної справи, — вірю, що наше патріотичне громадянство належно оцінить теперішню кризу на терені УККА і дасть повну піддержку теперішньому легально виборному проводові УККА.

ЄДИНОНЕДІЛИМСЬКІ ДИСИДЕНТИ

У Українському Культурному Центрі в Торонті проф. Семен Вожаківський виголосив, на запрошення місцевого Відділу ЛВУ, доповідь на тему: „З росіянами — за чи проти?“ або „Проти партократії чи проти імперії?“ Проф. Вожаківський досліджує реферовану тему роками і може вважатися чільним її знавцем. Свої історичні висновки доповідач переплітає сучасними прикладами, заявами, виявляючи велику схожість та послідовну історичну тягливість між традиційними російськими імперіалістами і сучасними т. зв. дисидентами з ССРР, які прибули літаками на Заход.

Головна теза російського імперіалізму така: трактувати кожну завойовану територію як інтегральну частину „єдиної-неподільної російської держави з проголошенням, що завойована нація є нібито органічною частиною Росії і заходи її визволення — це вже ворожа дія супроти Росії. Безсприйним історичним фактом є, що російський народ у загальному був і є співучасником свого, російського завойовницького імперіалізму і виконавцем народовбивчої політики своїх провідників.

Проф. Вожаківський стверджує, що сучасні російські критики існуючого стану в ССР змагаються лише за поліпшення ладу та бороня недоторканності й інтегральності російської імперії. Вони є проти ліквідації її. Ці опоненти, і інакомислячі від них, які при владі, не ставлять собі за ціль допомагати поневоленим у російській імперії націям здобути їхні знищенні суверенні держави і викорінити в Росії ідеї та практики народовбивчого расистського імперіалізму.

До категорії такого роду імперських діячів, доповідач заразовує „дисидентів“ А. Сахарова й ген. Петра Григоренка, а далі інших російських нових емігрантів та деяких українських емігрантів, які колаборують з російськими єдинонеділимцями. Ця колаборація проявляється в двох аспектах: гоношення лише критичних поглядів щодо існуючого в імперії режиму, наприклад, браку людських прав, і поборювання українського революційно-націоналістичного руху. Цієї діяльності не можна навіть назвати анатікомуністичною, бо багато дисидентів не вважають комунізм злом, є марксисти, є атеїсти (Л. Плющ) та ін.

Проф. Вожаківський після зреферування багатьох джерел-документів зробив висновок, що не партократія, а уряд Росії, тобто уряд російського народу, є головним ворогом визволення України, а тому дії дисидентів він розцінює як дезінформуючі, що мають на меті звести українську національно-визвольну революційну боротьбу на манівці та в кінцевому висліді — зберегти російську імперію в будь-якій формі.

Після доповіді було багато запитів до промовця, на які проф. Вожаківський давав вичерпні відповіді.

АВ.

*****
— ЧИ ВИ СКЛАЛИ ВАШУ ПОЖЕРТВУ
НА ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ?

ЧИ ТАК ПИШУТЬ ХРИСТИЯННІ Й ПАТРЮТИ?

Не є жодною таємницею, що останнім часом різні групи в українській еміграції скріпили свої напади на Організацію Українських Націоналістів під проводом Ярослава Стецька та на товариства, які стоять на позиціях ОУН. Це вони роблять під покришкою критики та інакомислі, заслоняючися своїми демократичними правами, які ОУН завжди шанує. На жаль, між українцями часто так водиться, що люди, які найбільши горляють про демократію — самі її найменше придережуються, які найбільше відстоюють християнські чесноти — їх в практиці самі найменше здійснюють, які в теорії визнають соборність — її не виявляють до немиліх їм українців. Останнім часом дехто вже й починає навіть Христову Церкву вживати як свій дешевий форум для нечесних і шкідливих напастей проти волелюбного націоналізму.

Таким прикладом є анонімна стаття п. н. „Те, що не повинно бстатися“, що з'явилася в „Українській Православній Інформації“, органі Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА, ч. 3-11, 1980. Анонімність означає, що відповідальність за статтю несе сама Консисторія УПЦ, очолена Митрополитом Мстиславом.

Злющий напад на ОУН

Анонімний автор уболіває нібито долею УККА, яким „тепер будуть верховодити оті таємні, певні круги“. Ці „таємні круги і сили“ є з „т. зв. ,Візвольного Фронту‘.“ Вони неначе „не перебираючи засобами... визволили і взяли тепер у свої обійми УККА“. Автор називає „нечесним включення УККА в орбіту ,Візвольного Фронту‘,“ бо це чомусь „доводить до загальнонаціональної катастрофи“. Вживаючи відому й втерту вже ворожу пропагандивну аргументацію, він твердить, що такі дії кінчаються „могилами нашої молоді, що погинули під час останньої світової війни із-за суперництва різних течій ОУН“. У зоркестрованім тоні сьогодніших напасників на національно-візвольний рух, він підносить марево „браторбивства, братозневажання“ з боку революційної ОУН та громить її за „злочинні намагання одурманених амбіціями доморослих політиканів“. Впарі зі згармонізованою психологічною офензивою проти націоналістів, автор підсуває аргумент пов’язання ОУН з „агентурними щурами“ та згідно зі шаблонами ненависників ОУН оклевечує

її як „группу тоталітарного напрямку“. До згаданих ворожих формул додати б хіба ще кидання анатеми на український націоналістичний рух (так як на мазепинців за те, що посміли виступити проти братання з росіянами), згідно зі старими царськими єдинонеділимськими приписами. Ці всі фрази чуємо десятками років — фактично від перших днів постання ОУН — чи то устами різних послів польського сейму, чи різних нацистських і комуно-російських запроданців.

Оchorнення УНПомочі

Анонімний автор уболіває тим, що Українська Православна Церква не є репрезентована в УККА „так, для прикладу, як репрезентовано є у ньому Українська Католицька Церква через свою асекураційну установу „Провидіння“. Такою установою у православних була також асекураційна „Українська Народна Поміч“, яку „певні крути“, а вірніше темні круги і сили, визволили з обіймів Української Православної Церкви та, не перебираючи засобами, включили в систему т. зв. „Візвольного Фронту“. Така злюща провокаційно-брехлива заява вимагає рішучого спростування й засудження.

Треба ствердити, що УНПоміч ніколи не мала такого відношення до УПЦеркви як „Провидіння“ до Української Католицької Церкви. В Статуті УНПоміч, який укладали ще піонери в 1914 році, а його доповнювали чергові конвенції, ніде не було згадки, що УНПоміч є православною організацією. УНПоміч все була і залишається далі загально-українською братсько-запомоговою організацією.

Правдою є, що від 1930-их років у проводі УНПоміч стояли у більшості наші заслужені громадяні православного віровизнання, які будучи активними в житті УПЦеркви в Америці, утримували з нею тісний духовий зв’язок. УНПоміч допомагала в розбудові православних громад, в придбанні храмів Божих. Пресовий орган „Українське Народне Слово“ своїми статтями і закликами допомагав в розбудові церковного життя. Але членами УНПоміч були і є також і українці греко-католицького та інших віровизнань.

Варто нагадати і те, що з початком 1950-их років, коли УНПоміч переживала організаційну кризу і стояла на порозі упадку, то тоді саме провід УПЦеркви, зокрема голова її Консисторії Архиєпис-

коп Мстислав, підтримував не УНПоміч, а Український Робітничий Союз, бо там гуртувалися його політичні однодумці з лівих кіл УРДП.

Тоді до УНПоміч прийшло молодше покоління, прийшли люди, які взяли на свої плечі ввесі тягар організаційної роботи. Вони скріпили проріджені ряди наших заслужених піонерів, подвоїли членство цієї організації, розбудували маєток із 1.5 млн. доларів до 4 млн. доларів. УНПоміч стала рівнорядним партнером інших наших братських союзів. В той час, коли деякі інші братські союзи зменшуються в членстві, УНПоміч з року в рік зростає. В 1962 р. УНПоміч поширила засяг дій на Канаду. Від того часу зорганізовано там 40 відділів УНПоміч, в яких гуртується біля 2000 членів. Маєток УНП в Канаді переступив один мільйон доларів.

При цьому зауважимо, що сьогодні на 5 членів головної Екзекутиви УНПоміч — чотирьох є вірними УПЦеркви, включно із головою, який пережив 20 років жахливої підбояльщевицької дійсності: розкуркулювання, тіні пухлих голодних людей, зарослі села бур'янами, руйнування українських церков. В той час автор написливої статті може і сидів спокійно та вигідно у Варшаві і її польську булку з маслом.

Слід згадати, що головний уряд УНПоміч в останніх 20-х роках продовжував світлу традицію своїх попередників, пам'ятаючи про потреби УПЦеркви: уділялися позички на закуп православних церков, уділювалися фінансові допомоги на потреба Консисторії з різних нагод. Навіть в останніх роках УНПоміч уділила на низькому відсоткові позичку на закуп оселі УПЛіги в Емментоні, Пенсильвінія. Уділено позичку на закуп церковного приміщення в Сан Дієго, Каліфорнія, і парафіяльного дому в Ембріджі, Пенсильвінія. Орган УНПоміч, „Українське Народне Слово“, постійно містило й містить матеріяли із життя Української Православної Ліги, звідомлення з відбутих конвенцій. Також редактор „УНСлова“ і редактор англомовної сторінки є православного віровизнання. Але анонімний диписувач до „УПІнформації“ окреслює усіх цих чільних членів УПЦеркви як „темні круги і сили“, які „не перебираючи засобами“ є якимись „амбітними собіугодниками“. Ось до чого докочується сліпа ненависна заілість навіть унутрі нашої Церкви!

Фальшиве розуміння демократії

Як відомо, на XIII Конгресі УККА, що відбувся в

жовтні 1980 р., на всіх 647 зареєстрованих делегатів проти вибраної нової управи збунтувалося сто-кілька-десять делегатів. Замість, як це водиться в західних демократичних державах, стати на позиції конструктивної опозиції, ця меншість (скажім, яких 25 відсотків усіх делегатів) повела неперебірчу акцію за повалення обраної управи. Головним аргументом є, мовляв, якийсь „тоталітаризм“ головної групи делегатів, які є прихильниками Організації Українських Націоналістів під проводом Ярослава Стецька.

Автор-анонім в „УПІнформації“ включається в цю компанію. Законний вибір управи УККА більшістю трьох-четвертих делегатів він називає „ще більшим розбиттям громади“ (?). На взір відомої дезінформівської лже-пропаганди він бездоказово жаліється на нібито нехтування більшістю бажань меншості, не дозволяючи меншості на свободу вислову і т. п. Згідно з формулою „чорне представити білим, а біле чорним“, він висуває абсурдне твердження, що більшість „довела до фактичної ліквідації УККА“, бо в УККА „будуть верховодити оті таємні певні круги.“ Автор навіть вживає таких принизливих висловів як „нечесне включення УККА в орбіту „Візвольного Фронту“... доводить до загальнонаціональної катастрофи“. Анонімний дезінформіст називає законний вибір управи трьома-четвертими делегатів „злочинним намаганням одурманеніх амбіціями доморослих політикантів“. Формування поглядів та наставлення супроти українського націоналістичного руху в цій анонімного авторства статті не багато різничається від ворожих протиукраїнських нападів, що їх чуємо десятками років.

УККА оснований на демократичній засаді. Але тепер бачимо, що ті, які найбільше горлали про демократію, стали найбільшими опонентами по-демократичному вибраної управи тому, що вони не верховодять в ній. Головна їх настанова була і є завжди недемократична: прав, які вони вимагають для себе, вони відмовляють тим, з якими не погоджуються. Міркування критиків вибраної на XIII Конгресі УККА управи нагадують відому дефініцію Леніна: „Демократія — це стан, що визнає підпорядкування меншості більшості, себто організування систематичного вжитку насилия однією класою над другою, однією частиною народу над другою“. („Держава і революція“). Бунт меншості проти влади більшості — це, власне, принципово антидемократичне поступовання. Закид тій організації, до якої призна-

ється більшість делегатів на Конгресі УККА, що вона тоталітарна — не випадковий, бо це головний закид антидемократів у сторону всякої більшості, що вона, мовляв, вживає тоталітарні методи для придушення меншості. Теперішні бунтівники проти демократії знаменито окреслені американським президентом Франкліном Рузвелтом: „Ніколи не забуваймо, що влада не ми самі, а не якась постороння сила над нами. Остаточним володарем в нашій демократії є голосуючі люди“.

Не випадково опоненти вибраної більшістю управи УККА обов'язково дошукуються чужої, темної, посторонньої сили, бо не хочуть погодитися з фактом демократичного рішення більшості. Якщо б, однаке, меншість шантажем чи різними практикованими маніпуляціями здобула владу, о, то це була б ця їхня „демократія“, тобто демократія меншості. Але влада меншості не є демократичним принципом!

Різні опоненти теперішньої управи УККА забувають центральний принцип демократії, проголошений іще в старинній Греції Евріпідом: „Ці преважні батьки народу думають, що вони є понад народом. Але вони ніщо. Громадянин від них набагато мудріший“.

Радимо, щоб анонімні самозванці суді не йшли на шлях руйнування української спільноти задля своїх бунтівничих амбітій та свідомо чи несвідомо не помагали нашим ворогам поборювати націоналістичний рух. Проте суміщаемося, чи ця наша порада дійде до них, бо наші думки для них це кидання горохом об стіну.

Не вживайте тактики: лови злодія!

Ціла анонімна стаття спрепарована в тому змислі, щоб відвернути увагу українців від головного ворога й звернути її проти націоналістичного руху, який стоїть у першій лінії боротьби з цим ворогом в Україні. А цим ворогом є єдинонеділімський табір із своєю п'ятою коленою внутрі української спільноти. Найбільші опоненти ОУН є рівночасно найбільшими симпатиками співпраці з тими єдинонеділімськими колами, які змагають зберегти російську расистську імперію під плащиком протирежимного дисидентства. Анонімний автор намагається дошукувати „агентурних щурів“ у націоналістично-му русі, щоб відвернути увагу від промоціонування різними дисидентами і їхніми емігрантськими спільнотами впливів для братання з російськими імпер-

яїстами. Автор-анонім, наприклад, чомусь не є зацікавлений у розкритті шкідливих дій т. зв. ЗП УГГ, що цілковито фальшує державницьке й протиімперське обличчя Української Гельсінкської групи. Він чомусь не звертає уваги на шкідливе братання Комісії Прав Людини при СКВУ з російськими імперіялістичними „дисидентами“. Він не реагує на шкідливі заклики Петра Григоренка і Леоніда Плюща бити українських націоналістів, а брататися з російськими „тоже демократами“. Засуджує заяву УККА в якій розкривається і засуджується протиукраїнські виступи Петра Григоренка. Він не береться засудити принизливу заяву українських „дисидентів“, в якій вони беруть на себе вину за злочини російських расистів, за страшні масові морди в Катині польських старшин. Він не виступає проти ворогів українського націоналістичного руху типу А. Сахарова і О. Солженицина, які є проти революційної визвольної боротьби поневолених Росією націй. Зате він скрігоче зубами на участь націоналістів у СКВУ й домагається скликання надзвичайного конгресу СКВУ з наміром ліквідації „зовсім по-демократичному“ видуманої його хвоюю арганізацією групи „тоталітарного напрямку“. Він хоче своїми демагогічно-емоційними фразами викликати внутрішню українську громадянську війну. Він не хоче зрозуміти в своїй зарозумілості, що вся наша енергія мусить бути звернена проти російських єдинонеділімів — червоних і „демократичних“ —, які користують найбільше з такої як його писанини. Не дивно, що в своїй статті він зовсім забув або свідомо зігнорував пригадати, що головним завданням українців — це змаг за Українську Самостійну Соборну Державу. Видно, ця найважніша справа йому не лежить на серці, бо чей же він свою диверзію звертає власне проти головної сили цієї боротьби.

Де поділася християнська етика?

Аналізована стаття появилася в українськім церковнім виданні. Очевидно, Церква повинна займати своє становище до етичних питань суспільного життя, зокрема політичного, української нації. Для цього маємо світлі історичні приклади: співпраця УАПЦ зі СВУ в 30-их роках, Пастирський лист митрополита Андрея і Архипастирське послання єпископа Полікарпа з липня 1941 року з піддержкою і благословенням відновленої Актом 30-го червня Української Держави. На найвище признання за-

слуговує участь і часто героїчна смерть десятків православних і католицьких священиків в рядах ОУН та УПА. Назначення рішенням УГВР Свята УПА в день Свята Покрови було не лише військово-національним актом, але й релігійним. Підпис представника підпільнної української Церкви під Зверненням Воюючої України до укр. еміграції з 1949 р. теж гідний наголошення.

Але великі застереження викликають публікування в церковних органах вузько-партийних і противізвольних матеріалів. Ніяк не можемо погодитися і вважаємо, що це погляд абсолютної більшості українських патріотів і вірних наших Церков, з осудом про найбільше українське політичне середовище, що там є „темні круги і сили“. Провід Церкви, що дозволяє на такі публікації, найбільше шкодить власному моральному престижеві, рівніві громадської моралі й національним інтересам. Нечесним і безпідставним етичним осудом є окреслення, що дане середовище „не перебирає засобами“, тобто діє проти зasad християнської і національної етики. Ще до того, автор не мав відваги поставити під цей призивний і злобний осуд свого підпису. Пригадаємо, що високу етичну опінію про ОУН під проводом Ярослава Стецька дав Патріарх Йосиф. Митрополит УПЦ в Канаді Андрій і Митрополит УКЦ Максим з приводу відзначення 50-ліття ОУН також висловили своє високе етичне признання зусиллям ОУН для відновлення УССД. Ім протиставимо анонімного автора „Те, що не повинно б статися“, який осуждує дії ОУН як „загально-національну катастрофу“, що веде до „братовбивства і братозневажання“. Але цей анонім напевно не виступив проти бругарально-зневажливих закидів в сторону ОУН з боку атеїста Леоніда Плюща чи різних російських расистських дисидентів.

Стаття, яку допустили чомусь до друку Консисторія УПЦеркви, переповнена брудними вуличними висловами, як „амбітні собіугодники“, „злочинні намагання одурманених амбіціями доморосях політиків“ і т. п. Подібні фрази ми чуємо десятками років з центру сатани в Москві.

Надіємося, що шановна Консисторія УПЦеркви в ЗСА надалі не допустить до публікування в її виданнях цього роду неморальних очорновань, що єдино причиняються до ширення деморалізації, халтури й громадського хаосу, та спростує злобні на клепи.

АВБ.

СВЯТОСЛАВ КАРАВАНСЬКИЙ ПРО ОУН, УПА І 1941 РІК

У тижневику „Вільний Світ“ з 20. 10. 1980 р. (американське видання тижневика „Канадський Фармер“) подана інформація про відвідини Святославом Караванським Ватерлуї. Відповідаючи на різні запитання, Святослав Караванський згадав про 30 червня 1941, коли було проголошено відновлення Української Держави у Львові, всупереч планим Гітлером і Сталіном, а також говорив на інші теми.

Підсумуємо уривок з його відповідей:

„В Україні ще живе пам'ять про ОУН і УПА, 1941 рік. Про революцію в 1917 році і УНР вже мало хто пам'ятає, бо мало залишилося сучасників. Спивають упівських пісень. Назагал у ССР усі мовчать, важко зображені погляди людей. Наши дисиденти у вільному світі мають різні погляди: Плющ „відкрив“ український антисемітізм, ген. Григоренко відкрив „партоократію“. Вона існує, але компартію керує імперіялістична Москва. Метрополія існує в Москві, а всі інші „ресурсілі“ — це просто колонії Москви. Партоократія служить московській умперії. Є нація імперіяльна і нації колоніяльні“.

ОБМОСКОВЛЮЮТЬ... З ІМЕНЕМ Т. ШЕВЧЕНКА

Піднівільна „Радянська Україна“ з 21. 12. 1980 р. у вістці „Імені Шевченка“ вихваляється тим, що в Узбецькій СРР, у м. Ташкенті (відбудованому головно українськими після стратного землетрусу) існує велика школа на вулиці ім. Тараса Шевченка. Школа дійсно велика, бо нараховує аж 12 корпусів (будинків, які також ставили українці).

Можливо, узбеки дійсно були б віячні українським будівельникам за відбудову Ташкенту й будову гарної школи ім. Т. Шевченка, але та школа, як не моргнувші оком пінні „Рад. Україна“ — „російсько-узбецька“!

Літи з якоєсь школи у Львові прислали до „російсько-узбецької“ школи ім. Т. Шевченка вишній портрет Тараса Григоровича...

Так московський окупант і України і Узбекістану знувається над пам'яттю нашого національного пророка-революціонера: у школі його імені обмосковлюють узбецьких дітей і молодь.

*****
УКРАЇНЦІ!

З'ЄДНАЙМОСЯ В ЦІ ТЯЖКІ ДНІ ЄДИНОЮ ДУМКОЮ З ВОЮЮЧОЮ УКРАЇНОЮ І ЗАПРИЯГНІМ ТАК ДОВГО НЕ СПОЧТИ, ДОКИ МЕТА, ЗА ЯКУ ПОКЛАВ ГОЛОВУ СЛАВНОЇ ПАМ'ЯТІ ГЕНЕРАЛ ТАРАС ЧУПРИНКА, НЕ БУДЕ ЗДІЙСНЕНА!

Із Звернення, 1950 р.

В. Барський

АМЕРИКАНСЬКИЙ "САМВИДАВ"

Телефонує до нас приятель із Лонг Айленду, інтається: „Чи можна передрукувати на 'зіраксі' вашу статтю про ХІІІ Конгрес? Ми будемо роздавати її під церквою“. „Ta чому не можна? — кажемо. — Друкуйте, роздавайте, це ж „фрі кантрі“, свобода слова тут!“ Того ж дня телефонують у тій же справі і з Нью Джерзі. А згодом довідуємося, що оту саму статтю з „Гомону України“ поширювали — незорганізовано, спонтанно, одночасно — люди різних політичних поглядів у Чікаго, Клівленді, Філадельфії... — Так у Америці вільні українці читали... „Самвидав“.

Що за біда така, спитаєте? Невже в Америці немає вільної української преси, заможньої, з добре платними редакторами, з багатими союзовими фондами? Хіба не можна в ній поміщувати якунебудь вільну думку про таку важливу подію, як Конгрес нашої громадської централі? Треба аж „захалявну літературу“ поширювати, наче ми живем у під'яремному Києві чи Львові, а не на вільній землі Вашингтона?

А, власне, так воно, що не можна в нас писати вільно. Бо нема в нас вільної преси — ані вільної на європейський (чи канадський) лад, де кожна політична група видає власний пресовий орган, а прочитавши декілька їх, ви можете бачити цю саму проблему наскільки з двох чи трьох інакших штандпунктів. Ані вільку на американський лад, де видавець-капіталіст дбає тільки про те, щоб задоволити й притягнути найбільшу кількість читачів. Тому в кожній газеті знайдете на тій самій сторінці коментарі, що в них заступлені найрізноманітніші погляди, від крайнє консервативних до крайнє ліберальних, знайдете навіть „одверті листи“ читачів, що обороняють комуністичні чи фашистівські концепції. Читачам цікаво, читачам подобається, щокому, наклад газети росте й ростуть прибутки з газетних оголошень — фінансова база американської преси. Приємне з корисним сполучується — свобода слова і добрий „бізнес“.

Буває, що союзний „сюпрім“ взагалі мало орієнтується в українській національній політиці, яка йому, американці, нецікава й чужа. Для нього важливе лише одне — покраїти союзовий „бізнес“, збільшити кількість і суму асекурації. Ну, то-

ді ще півбіди — несвобідність пресового органу тоді обмежується лише до одного правила: нікого, борони Господи, не вразити й не образити (щоб не втратити асекураційних поліс), тому не вміщувати контроверсійних матеріалів, писати лише аптомістично й похвально — всі імпрези „чудові“, всі мистецькі виступи — „бліскучі“, всі американці дуже люблять нас... Така преса може нецікава й не дає нам реального образу, але українській громаді вона особливо не шкодить.

Гірше буває, коли союзовий „сюпрім“ чомусь-то зв'яжеться з тією чи іншою політичною групою, або образиться на іншу групу за те, що вона не пошанувала його як слід. Визнаватись у складній українській національній ситуації такому політичному новакові важко, влада спокушує, а всі редактори покірно слухаються наказів. І бачимо тоді, як нагло „безпартійна й всенародна“ газета перетворюється в трибуну неперебірливих політичних напастей на уявних ворогів народних чи пак ворогів Пана Предсідника...

Добрий приклад такої ситуації ми бачимо останнім часом в найстарішому й найповажнішому українському щоденнику — нюджерзькій „Свободі“. Відколи теперішній Предсідник УНСоюзу образився на „бандерівців“ за Мороза (чи навпаки — на Мороза через „бандерівців“), офіційний орган УНСоюзу став рупором антиморозівської, про-григоренківської і найбільше „антибандерівської“ пропаганди. При цій нагоді розбито преважливу українську громадську централю — та свободянським пропагандистам це байдуже, адже розбиття це все можна звалити на ненависних „бандерівців“ за рецептю майстра пропаганди д-ра Геббелльса — „Ді юден зінд ан аллем шульд!“ („Жиди у всім винні“).

Деякі вміщувані в „Свободі“ статті просто дивують своїм напасливим і тенденційним тоном. Наприклад, у передрукованій з „Народної Волі“ статті І. Смолія натякається, що „бандерівці“, мовляв, повели в 1940-их роках германофільську політику, від якої врятувала Україну аж УПА, „пускаючи в укіс“ німецькі військові поїзди. Може п. Смолій забув, а і. Предсідник не знає, але серед нас ще багато живих свідків, які бачили й знають, хто в той час вів германофільську політику (нинішній найза-

некліші „демократи“!), а хто в концтаборах сидів; хто організував противімецьку боротьбу УПА, а хто цю боротьбу тоді засуджував, називаючи УПА „потворою з лісу“, навіть „большевицькою інтригою“...

А одночасно з тим, з поведіння п. Предсідника, в „Свободі“ принципово не вміщується ні статей, ні заяв, ні інформацій, які давали б не груново-політичне, а просто тільки хоч трохи об'єктивніше, на світлення справи Григоренківщини чи ХІІІ Конгресу. Звичайно, таке однобоке ставлення справи (так само нині її „Народна Воля“, замовкла, настрапивши „котроворнійних тем“, і філядельфійська „Америка“!) не може не мати впливу на деякую безкритичну частину нашого американського громадянства: адже так українська газета пише — як же не вірити?

Ми знаємо — і давніше ще „Свобода“ відмовлялася вміщувати якінебудь контроверсійні статті. Аргументи, які подавали тоді, виправдаючи невміщення, були такі: не можемо вміщувати матеріалів, якими хоч невелика частина наших членів могла б почуватися ображеною. Та ще не вміщуємо тому, що боїмся американського закону, який гостро карає за „лайбл“ (наклей). Та ще й тому, що такі наші критичні статті могла б використати совєтська пропаганда — от, мовляв, що самі про себе українські буржуазні націоналісти виписують!

Як же тепер погодити аргументи ці з нинішньою кампанією „Свободи“ проти Визвольного Фронту й проти УККА? Та ж серед членства УНСоюзу не мала тільки групка, а добра половина є прихильниками Визвольного Фронту. Чи тіх не ображає теперішня „антибандерівська“ кампанія, чи вона не шкідлива для асекураційної й фінансової діяльності УНСоюзу? І чи це не наклей — приписувати якраз колишнім в'язням нацистських концтаборів і повстанцям УПА — германофільську політику? І чи не втіниться пропаганда совєтська, коли найстаріший український щоденник почав лаяти „бандерівців“, адже ж бандерівцями називають москалі й русотяни тепер не лиш колишніх повстанців і політв'язнів, а й усіх свідомих українських патріотів, „бандерівською“ називають навіть українську мову...

Як приемно буде московським і київським пропагандистам знайти спільну мову — а принаймні лайтиву лексику — із патріотичними емігрантськими редакторами в Джерзі Сіті!

НОВА УПРАВА 11-ГО ВІДДІЛУ ООЧСУ

Наприкінці м. р. в Домі СУМ у Йонкерсі, Н. Й., відбулися загальні збори 11-го Відділу ООЧСУ, про що вже була інформація в поточній пресі. Тому тут подаємо остаточний вислід нарад — вибір нової Управи цього активного і рухливого Відділу: голова — Богдан Вітюк, члени: Степан Гаврилюк, Петро Русинко, Микола Сидор, Мирослав Климко, Мирослав Футала, Теодор Сахар, Теодор Корінь, Володимир Щур, Михайло Шашкевич і Іван Пециляк. Контрольна Комісія: Лев Футала — голова, члени: Володимир Уздейчук і Навло Микитин. Товариський Суд: міг. Святослав Н. Коцибала і іванове Михайло Бурчак та Ярослав Кірюк.

ПАМ'ЯТНИК МОСКОВСЬКИМ ВІСЛУЖНИКАМ У ЯБЛУНИЦІ

У пірськім селі Яблуні, Надніпрянського району на Івано-Франківщині, населеному гуцулами, соєви встановили пам'ятник тим, „які загинули з рук Оунівців“.

Сов. преса подавала в час відкриття у 1979 р., що в Яблуні загинуло багато „ковніків“ (яких лідківдували славетна УПА), а також і „місцевих активістів“ — московських прислужників, як О. Дедерчук, В. Модуляк, Д. Вірстюк. Невідомо, чи вони самі пробували воювати проти України, чи їх змушували московські людолови.

БЕЗСОРОМНЕ ВИХВАЛЯННЯ ІМПЕРІЯЛИСТА

„Наша матушка Россея ні перед ким не ставила на колені, і хай пам'ятають про це заокеанські палий війни...“ — таке написав якийсь Зарубін в Укр. ССР, і його цитує „Радянська Україна“ ч. 268—1980 р.

Той Зарубін, стоячи на українській землі і вихважаючи російського імперіяліста-загарбника Суворова, відвідав „Суворовський музей“ в Ізмаїлі. І він, і якийсь генерал Єпішев, і якийсь Карпов та подібні — всі в один голос прославляють Суворова, наче й він за білого царя мав червоний комуністичний квиток у кишенні...

Орган ЦК КП УССР „Радянська Україна“ дійшов уже до такого поклоніння окупантійній Москві, що завів навіть рубрику під наг. „СССР — наша батьківщина“!

МКО

Галаслива меншість

Щоденник „Свобода“ УНСоюзу в Джерсі Ситі залюбки відступає свої сторінки для ріжких критикоманів ХІІІ Конгресу УККА. В числі 265 з 20 грудня 1980 р. якийсь пан Б. Ярос накидається на Визвольний Фронт за, мовляв, спрепаровану більшість на Конгресі і як „знавець демократії“ поучає, як треба по-демократичному поступати, забуваючи, що справжні демократи після програної збираються, аналізують причини своєї поразки, змінюють в разі потреби провід партії і тактику, а не закликають до непослуху переможцям, до неплачення податків. Та „демократ“ п. Б. Ярос здібний саме думати такими негативними категоріями. Він бідкається, що УНС і УБС мали мало делегатів, бо, як він подає, УНС — 39, а УБС — 10. Але хто ж забороняв їм висилати їх ще більше? У „Свободі“ ще за два місяці до Конгресу з'явилися заклики до зголошувань делегатів.

Справа ось в чому: на Конвенцію УНС всі Відділи висилають делегатів, бо там не треба платити Національного Датку, а навпаки — делегатам платять подорож, готелі і добру „дісту“. Тому там аж змагаються, хто поїде! До УККА треба платити Национальний Даток та ще і втратити кілька днів праці.

Активну участь делегатів ОЧСУ, ОЖ ОЧСУ і СУМА п. Ярос вважає змаганням за владу. Забув про „демократ“, що ще за рік до Конгресу УККА представники Асоціації Українців в Америці, АУА, і представники УНС відбували наради та творили „Демократичний Блок“ для спільної дії на терені УККА. Щодо УБС, то той Союз має вже свою традицію в виході з УККА і є більше поза УККА, як у його системі. На останньому Конгресі УБС мав 10 делегатів, але від Відділів лише чотири, решта цієї вже були в Керівних Органах УККА. Де ж та велич 23 тисячі?

П. Б. Ярос вдається до ворожби. Він міркує, якби так УНС, УБС, Пласт та Союз Українок видали розпорядження своїм Відділам вислати делегатів на Конгрес, то й вислід був би інший. Не добавив він лише, що із тих делегатів УНС, які були на Конгресі, більшість не годилися з поступуванням свого председника п. І.Фліса. В своєму циферному зістав-

ленні делегатів: УНС — 36, УБС — 10, СУА — 30 та Пласт і кілька ін., підраховує до 100 делегатів і додав ще 76 від Відділів УККА, і так із числа 647 остается 470 делегатів. Він запитує; кого вони презентували? Тут же і дає „відповідь“: 80 — 100 делегатів від ОЧСУ — ОЖ ОЧСУ, СУМА — ’Ота, Народна Поміч — кілька десятків, і так в необізначеного читача може створитись враження, що дійсно тих 470 делегатів — це все люди з Визвольного Фронту. В поспіху поминув він цілий ряд політичних організацій, включно з головним маніпулятором на Конгресі ОДВУ і його братніми організаціями та новствореним нашвидку „ВИЗВОЛЬНИМ ФОНДОМ“ (не змішувати з Визвольним Фондом Визвольного Фронту), а потім цілий ряд громадських установ і організацій, товариств, професійних об'єднань, кредитів, культурних організацій, молодечих, комбатантських, церковних, народних домів та інших. Виступаючи в ролі ворожбита, п. Б. Ярос передбачує, що, мовляв, діяльності цих, що залишились в УККА, ні буде, бо — за його твердженням — більшість громадянства не думає ні морально, ні матеріально підтримувати УККА. Тут зразу видно заклик до непослуху, до неплачення податку.

З того його писання можна додуматися, про що йдеється п. Б. Яросові і його „демократам“: ви — члени Визвольного Фронту, робіть роботу на місцях, збирайте Національний Даток, а репрезентувати УККА залишіть нам... „демократам“!

Ні, панове!

Ми — за демократію, але ми — проти плutoократії!

ПОЛЬЩА ПСИХІЧНО ВИЙШЛА З ОРБІТИ СССР

Еспанська преса широко інформує про незалежницькі рухи в комуністичній Польщі, де мільйонові маси вимагають не лише хліба, а й усіх національних та релігійних прав. Преса стверджує, що Росія має навколо Польщі і в самій Польщі свої окупаційні армії, але не наважується відверто напасті, бо польський народ уже „психічно вийшов з орбіти СССР“.

Вечір, що залишився в пам'яті

Будинок СУМ-у в Чікаго. Люди йдуть гуртами. Це бо не тільки 30-річчя Чікагської Станиці ПАБНА. Сьогодні виступатиме окремий гость з Європи — невтомний діяч АБН-у п-і мгр. Слава Стєнько, головний редактор „АБН-Корреспонденц“ і член Екзекутиви АБН.

Зали заповнилася вщерть. За президіяльним столом парох Катедри Свв. Володимира і Ольги, о. мітрап Бутринський і представники місцевих установ та організацій. Біля о. пароха п-і мгр. Слава Стєнько і п-і мгр. Уляна Целевич, голова Міжнародної і Української Станиці АП АБН в Чікаго, ветерани політичної і суспільної праці, комбатанти АБН-у з самого початку його заснування в Україні в 1943 р.

Свято відкрила п-і мгр. Уляна Целевич-Стецюк дружнім привітом та кількома жмурами дузок про тридцять років праці Станиці АБН у Чікаго. Дальше ведення програми перебрав господар Вечора, д-р Мирослав Харкевич, який представив учасникам свята президіяльний стіл і попросив до слова мгр-а Андрія Стєцюка. Доповідач змістово передав присутнім історію Станиці АП АБН в Чікаго, її персональні втрати та її успіхи. Він також пригадав присутнім, як в 1953 році Дім СУМ-у „злобули“ від його тодішніх власників, прогресистів-комуністів, які заходилися в ньому святкувати річницю Сталіна й през. Рузвелта. Українці влаштували під цим домом величезну маніфестацію; лійшло й до сутінки з поліцією, коли демонстранти палили на порозі дому советський прапор та комуністичну советську літературу. Так почався перехід цього дому в руки Організації Українського Визвольного Фронту. Доповідач підкреслив заслуги численних громадян міста Чікаго, українців, у щедрій допомозі і праці навколо Станиці, зокрема мгр. Уляни Целевич, яка

все своє життя присвятила боротьбі за українську справу.

Головним промовцем свята була п-і мгр. Слава Стєнько. Вона приїхала просто з Мадріду, де була, при боці достойного Ярослава Стєнька, так скажати б „моторм“ усіх українських виступів, маніфестій та зустрічей з чужинцями в розмовах про справи Східної Європи та зокрема України і інших поневолених народів СССР. У залі — тиша. Між присутніми і доповідачем зродився контакт, всі заслухалися в розповідь, що йшла неначе на фільмовій стрічці, хронологічно, про події кожного дня цієї конференції, на якій численні делегації світу атакували Советський Союз і де американська делегація вперше виступила справді гостро проти нехтування Росією Гельсінських договорів. Єспанська телевізія і радіо та преса передавали на ввесь світ українські маніфестації та українські матеріали про дійсне обличчя Советського Союзу.Хоч маленька числом, але велика духом і жертвеністю українська колонія в Мадріді (п'ять колишніх Дивізійників з родинами!) докладала всіх зусиль до успіху акцій. Єспанці дуже прихильно ставляться до України і візвольної боротьби українського народу, може хоч би тому, що самі перейшли на собі страхіття російського болшевизму в громадянській війні в Єспанії, під проводом ген. Ф. Франка. Мгр. Слава Стєнько закінчила ствердженням, що Советський Союз сидить на національному вулкані, який нестримно наростає до вибуху. Національних сил поневолених народів і України не стримає вже ніщо і жертви, що падуть сьогодні в цій боротьбі, вказують тільки один шлях — до кінцевої перемоги Правди над неправдою, як учив Т. Шевченко.

Мистецьку частину започаткував танцювальний

А. Заборська-Гелета

VI З'їзд-Конвенція ОЖ ОЧСУ

В дніх 29-30 листопада 1980 року Об'єднання Жінок ОЧСУ Америки відбуло свою шосту з ряду Конвенцію в домі УВФ-ту в Нью Йорку.

Цьогорічна Конвенція відбувалась в надзвичайно дружній і діловій атмосфері. Важливість справ що були видвигнуті на сесіях витворила почуття дисципліни і гармонії серед делегаток.

На Конвенцію прибули делегатки з 21 відділу Америки в числі 68, деякі з далекого Заходу, а з ними й чимало гостей.

Святкове відкриття Конвенції відбулося спільно в ООЧСУ в залі Укр. Нар. Дому, а опісля обов'язкові пленарні Об'єднання мали власні сесії.

Довголітня високоцінена національно-політична

ансамбль Осередку СУМ ім. Дмитра Вітовського в Палатайн, біля Чікаго, під мистецьким керівництвом Миколи Прашка. Ансамбль виконав бравурно козацький гопак, за що присутні нагородили його рясними оплесками.

Жіноче Хорове Тріо при Українській Православній Парафії Св. Андрія в Аддісон, біля Чікаго, у складі пань: Галини Карасячук — сопрано, Сої Філіпович — альт і Наталі Гончарової — сопрано, виконало низку укр. народних пісень при акомпаніменті Павла Гончарова. Публіка дуже тепло сприйняла виступ цього тріо, яке чи не вперше звеличало Вечір АБН, і тільки побажати паням дальших успіхів!

Інструментальний Квінтет Осередку СУМ ім. М. Навлушкиова в Чікаго, у складі: Маркіян Левунь, Петро Максимів, Павло Павлюк, Роман Косач і Степан Дроzd, під мистецьким керівництвом диригента Семена Яхнеса виконав класичні та народні твори чужих і українських композиторів. Це був один із перших виступів цього камерного квінтуету і треба поздоровити як маестра Яхнеса, так і виконавців із їхнім знатним успіхом.

В часі Вечора пані з ОЖ ОЧСУ подали теплу вечерю, закуски і солодкє з кавою і в товариській, дружній атмосфері присутні склали теж поважні по жертві на фонд праці АБН.Хоч багато у нас імпрез, але цей Вечір АБН залишив тривкий спогад у всіх його учасників. (Л. Р.).

діячка, голова Г. Упр. ОЖ ОЧСУ под. мгр. Уляна Целевич відкрила привітом З'їзд-Конвенцію. До складу президії ввійшли: Софія Радьо як голова Президії З'їзду, Марія Нестерчук, Ольга Заверуха (ОЖ ЛВУ в Канаді), Леся Шуст, як почесний член — мгр Слава Стецько; секретарювали подр. С. Бернадин та А. Заборська-Гелета.

Вітаючи присутніх теплими дружніми словами, гол. Уляна Целевич зворушено подякувала подругам за їхній щирій вияв глибокої симпатії в часі її недуги, які і добрим словом, і молитвою додали їй духової сили до перемоги. Відтак, зупиняючись коротко над бігом політичних подій у світі, а головно Україні, звернула увагу на наші завдання на полі визвольної боротьби, і передала дальнє ведення Конвенції в руки под. Софії Радьо.

Под. С. Радьо дякуючи за довір'я, молитвою офіційно відкрила З'їзд. Після відчитання порядку нарад вибрано особовий склад таких комісій: 1) Мандатно-Верифікаційної, 2) Номінаційної, 3) Резолюційної, 4) Фінансової, 5) Пресово-інформаційної, які зразу подалися до ділової праці.

В міжчасі дел. О. Заверуха передала привіт від ОЖ ЛВУ з Канади та мгр Дора Рак, яка була гостем цілої Конвенції від СФУЖО.

Перед звітами поодиноких референток Гол. У. Целевич, спиняючись над звітом праці в цілості, ще раз підкреслила наше непохитне становище у національно-політичних змаганнях, невтомний шлях боротьби, що веде до визволення нашої непокореної Батьківщини. Вона згадала про оборонну акцію за визволення Мешко та її сина Сергієнка, Шухевича, Поповича, петиції яких пішли уже до Москви. „Наше місце завжди на фронті, нас мусить бачити — Господь над нами, а руки з нами!“ — палко закінчила бесідниця.

Відтак референтки приступили до відчитання звітів.

Цікавий звіт був реф. зовнішніх зв'язків Д. Степаняк, яка є членом International Council of Women і тому має право брати участь у всіх міжнародних Конференціях.

Таким чином нашим жінкам було дано можливість побувати на всеамериканській конференції в Ва-

шінгтоні і підготувати матеріали до Копенгагеської Конференції, що закінчилася великим успіхом для нас.

Под. С. Бернадин, зв'язкова до СФУЖО, в здоровій критиці насвітлила утрудні умови співпраці з огляду на негативне наставлення СФУЖО до Об'єднання Жінок ОЧСУ.

Даліші звіти відкладено після полуденкової перерви. Полуденок приготували подруги Ньюоркського Відділу, які також гостили делегатів обох Конвенцій смачними стравами.

Після перерви відбулись звідомлення поодиноких Комітетів і відтак дискусія над звітами, в якій делегатки брали жваву участь.

Схвалення абсолютної уступаючій Управі узілено одноголосно.

В наступному порядку под. делегатка Слава Куліш (Філадельфія) виголосила дуже цікаву доповідь „Українська жінка на фоні міжн. жіночого руху і Української Визвольної Боротьби“. — Доповідь була оперта на історичних фактах з глибоким знанням.

Мігр Слава Стецько поділилась з нами своїми переживаннями під час Гельсінської Конференції в Мадриді та великими успіхами протиакції ОУН,

ДВІ ЗНАМЕННІ РІЧНИЦІ В 1981 РОЦІ

ЦЬОГО РОКУ УКРАЇНСЬКА СПІЛЬНОТА ОСОБЛИВО ВІДЗНАЧАЄ ДВІ ЗНАМЕННІ ІСТОРИЧНІ РІЧНИЦІ:

● **60-ЛІТТЯ З ЧАСУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, З ЦЕНТРОМ У КІЄВІ.** Відновлену УАПЦ очолив Владика-Мученик Митрополит Василь Липівський в 1921 році — всупереч волі московсько-большевицького окупанта України.

● **40-ЛІТТЯ З ЧАСУ ПРОГОЛОШЕННЯ АКТУ ВІДНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ У ЛЬВІВІ 30 ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ.** Проголошення відбулося — проти волі Берліну й Москви — рішенням Революційної ОУН на чолі з Провідником Степаном Бандерою, підтриманим Українським Народом і з благословенням обох українських історичних Церков. Прем'єром Уряду став Дост. Ярослав Стецько. Наш Уряд категорично відмовився відкликати проголошення, без огляду на вимоги Гітлера, а потім арешти і концтабори.

що знайшли великий відголос в чужинецькій пресі.

Того ж вечора відбувся спільній Бенкет, влаштований комітетом Українського Визвольного Фронту. За головним столом сиділи члени Президії ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ. Відкрив бенкет мігр Винник, а молитву відмовив о. Шевчук, ЧСВВ, Головою Президії Зізду був В. Мазур, а майстрами Бенкету ред. Ігор Дялобога і Олена Гентіш.

До Президії вийшли голова Проводу ОУН Яраслава Стецько мігр С. Стецько, О. Заверуха (ОЖ ЛВУ, Канада), О. Калинік від УККА, С. Букшована від УДЦ УНР, мігр. О. Процюк — СФУЖО, проф. д-р І. Гвозда від СФ Лемків.

Під час Бенкету Гол. ОУН Я. Стецько виголосив глибоко опрацьовану доповідь „Ситуація в світі і наші перспективи“.

В мистецькій програмі вечора взяли участь: Дівочий Хор ОСУМ „Жайворонки“, диригент проф. Л. Стугацький, акомп. С. Шерег, тріо „Черемшина“, бандурист М. Фаріон, а очолив її улюблений соліст Метрополітен Опери Андрій Добрянський, акомп. Р. Стецюра.

Недільна сесія була присвячена головно виборові керівниці орг. ОЖ ОЧСУ, схваленню революції, внескам і заміткам.

Сесія почалася відчитанням надісланих привітів від різних організацій та церковних Владик, між іншим від Блаженнішого Владики і Патріярха Йосифа.

Номінаційна Комісія відчитала склад нового керівного проводу Головної Управи:

Голова мігр. Уляна Целевич, містоголови — Марія Нестерчук, Любія Сілецька, Дарія Процюк; секретарки — Анна Заборська Гелета (протокол.), Марія Лозинська (кореспонд.); прес. рефер. — Алла Давиденко, Ярослава Куліш, Марія Крук; касирки — Марія Твардовська, Марія Василік; орган. реф. Слава Радьо, Лідія Балабан, Анна Гарас, Марія Бучинська (на Захід); англ. мов. секр. — Зеновія Рихтицька, Лада Процик; зовн. зв'язки — Дарія Степаняк, Лариса Кий-Лозинська, Ю. Купчинська; секр. молоді — Л. Кий-Лозинська, Марія Свідерська, Анна Воях: зв'язк. СФУЖО — слава Бернадин; культ. осв. — Олена Гентіш, Теофіля Ганушевська, Юлія Купчинська, Іванна Конюків; архів — Олександра Грицковян; сусп. опіка — Марія Кульчицька, Дора Кульчицька, Юлія Купчинська; госп. — Доня Магаль, Марія Коваль, Марія Генджалі; вільні члени — Марія Стельмах, Стефанія На-

ум, Ірена Ковальчин, Ольга Федак, Ліда Балабан, Люба Гоянюк. Контрольна Комісія — Людмила Костик, Стефанія Рудник, Н. Хоманчук. Почесні члени — мгр Слава Стецько, Марія Солонинка, Ольга Заверуха (ОЖ ЛВУ Канада).

Складану резолюцію відчитала п-і С. Куліш; 1. Схиляємо голови перед подвигами наших сестер в Україні, в московських тюрях, концтаборах та рішаємо всеціло продовжувати моральну й матеріальну допомогу. 2. Вітаємо Українську Церкву в катакомбах та її Єпархію з віруючим українським народом. 3. Вітаємо Патріярха помісної Української Католицької Церкви Йосифа та Митрополита Православної Церкви Мстислава. 4. Вітаємо Достойного Ярослава Стецька, Голову Проводу ОУН. 5. Шлемо привіт нашим найвищим установам на еміграції СКВУ та УККА та заявляємо нашу солідарність і підтримку. 6. Вітаємо СФУЖКО з усіма складовими організаціями. 7. Вітаємо українську молодь та маємо надію, що вона стане членами молодечих Відділів. Слава Україні!

Перед закінченням конвенції, яка відбулась на високому рівні, в приязній і діловій атмосфері й ще більш тісніше об'єднала нас духом боротьби за наші національні ідеали, гол. Уляна Целевич у своєму заключному слові закликала подруг до посиленої праці, вказала на нашу пронідну ролю в змаганнях за незалежність України. Взаємна пошана, тактовність, товариськість — це наша моральна сила. Наш обов'язок — скрізь і завжди дати УККА піддержку для української справи. Пам'ятайте про тих, хто найбільше покривдженій — наші діти в тюрмі народів — ССРР.

Під час недільної сесії одержали Грамоти заслуги такі Відділи: Нью Йорк — гол. М. Лозинська, Філадельфія — гол. Л. Сілецька, Чікаго — гол. О. Федак і Амстердам — гол. Д. Свідерська.

Голова президії под. С. Радьо закрила З'їзд молитвою „Отче наш“. Відспіванням „Ще не вмерла Україна“ Конвенція ООЧСУ Америки закінчила сесії.

Стільне закриття З'їздів ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ відбулось о год. 2:30 по пол., з представленням складу керівних органів обидвох організацій.

*****
„Насамперед Держава! — насамперед власна влада української нації на своїй землі! — це центральне гасло нашої боротьби“.

Ярослав Стецько

Леонід Полтава

ВЕСЕЛІ ЕПІГРАМИ

ТОМУ, ХТО ПЛЮЩИТЬ

Заплющаю по плянеті:
„Ще не пізно, ще не пізно —
Лізьте дружньо у тенета
Атеїзму-комунізму!“

Та на те гукнули грози:
„Йди до бісової мами,
Ми вже знаєм, чом вас возять
За кордонні літаками!“

П. д-р Іван Ф.

ТИМЧАСОВЕ ПИВО

В УНСоюзі люди в тузі:
Ні просто, ні криво —
На вузенькім виднокрузі
Об'явилось диво:

Є метелик і сорочка,
Хоч на інших шита...
Ще й на куцому шнурочку
Водить Емерита;

Над Гудсоном край дороги
Диво походить,
Має руки, має й ноги,
Голови ж — не має!

Не хиліться, люди, в тузі,
Слово не полові:
Безголів'я в УНСоюзі —
Діло тимчасове!

БАЙКА ПРО ГЕНЕРАЛА

За синім океаном
Гримить „дев'ятій вал“:
То мчить сам-собі-паном
Рожевий Генерал!
Він коника сідає
У сні чи наяву
І спритно поганяє...
На Київ і Москву!

А кінь, хоча й крилатий,
Таке йому сказал:
„Не хочу розриватись,
Хоч ти і Генерал!
Татарські коні, може,
Топтали власну тінь,
Але мені не гоже,
Бо я — козацький кінь!“

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

Богдан Лівчак

ДЕШО ПРО "ПРОФЕСІЙНУ ДОСКОНАЛІСТЬ"

Якби ви вчились так, як треба,
То їй мудрість би була своя...

Тарас Шевченко

Ці слова, як й багато подібних, взяті із „Обіжників“ Фонду Катедр Українознавства, почавши з року 1971, про „професійну досконалість“...

Забираю голос тому, що стривожилося серце, коли почув про всякі „новини“ із терену Українського Гарварду: щось воно недобром дише там, у Стамбулі...

Загально нам відомо, що почин для створення Фонду Катедр Українознавства вийшов від українських студентів ще в 1957 р., а цю ідею з ентузіазмом підтримали всі без винятку молодечі організації, а також старше громадянство щедрими датками. Всі давали із вірою, що нація існує лише тоді, коли є співпраця поколінь у світі сущих, мертвих і тих, що народяться. Всі давали тому, щоби врешті раз-назавжди розбити мріябісся, яке нависло над нами тут, а ще більше там, над нашою Батьківщиною — Україною.

Ось декілька цитат із Відозви Головної Екзекутиви Ф. К. У., 3 грудня 1972 р. Цитую: „Яку вартість представляє те, що науку про Україну трактують серйозно, постійно, на високому рівні, у світових вимірах“. „Скільки варта те, що Гарвардський Центр Українських Студій, це пряме продовження української документальної історичної школи Максимовича — Антоновича — Грушевського — Кріп'якевича — Пріцака“... „А тут, на чужині, немов рукою Провидіння постає осередок української науки, спертий на авторитет передового американського університету, з широкими можливостями оборони правди про Україну. Чи не має ця обставина кольосальної вартості?“

Проф. В. Крупницький пише у своєму вступному слові до „М. Грушевський і його історична праця“, т. I „Історія України-Руси“:

„Таким чином було доконано величного діла, М. Грушевський уgruntував і впровадив в учене життя самобутню схему історії українського народу на цілім просторі його історичного життя на заселений ним території, як один суцільний і нерозривний

процес. Цю схему прийняли всі українські історики, старші і нові, народники і державники. Під її впливом стояли й такі російські історики, як Пресняков і Любовський. Вслід за Грушевським українська новітня історіографія бере київський період можливо з передісторією за вихідний пункт і відтіля по слідовно переходить до галицько-волинського періоду XII—XIV ст. та литовсько-руського XIV—XVI ст.“

Даліше пише проф. Б. Крупницький: „*Іого схему треба ще винювати реальним змістом, сьогодні в державницькому дусі. Фактом є, українська державність існувала. Вона існувала в київський період і почерез галицько-волинське королівство аж до наших часів.*“

І продовжує проф. В. Крупницький: „*Безперечно, тут немає безпереривності, але є пов'язаність. Ми почуваємо себе пов'язаними з цими старими типами української державності. Безпереривність дає нам національна схема М. Грушевського, бо ця схема є передусім історія народу, а народ живе завжди і при всяких обставинах.*“

Стільки проф. В. Крупницький.

Проф. Ю. Бойко подає: „Нація є тим універсальним, що вмічає в собі ваговите й істотне в житті людського суспільства, все з нації виходить і нацією кінчачеться. Нація — явище невичерпно глибоке в своїй сумі. Нація має спільній психічний тип, спільну історичну традицію й переживання“.

Проф. Ю. Бойко пише: „Поети широкого культурного діапазону та водночас видатні майстри слова дали вже непромінальні образи історичного мінулого з розкриттям національних прикмет його. Поезії Дарагана, Лятуринської тут на першому місці. Під їхнім мистецьким пензлем слова оживає старовина князівської і поганської України і чуємо в ній духові вібрації, що збуджують нашу свідомість такою гамою переживань, через яку унаочнюються одніність національного духу“...

А не читаємо дальше у згаданому „Обіжнику“: „Це кожний спостерігає, що наша молодь, у висліді часто жалюгідних дій в релігійно-церковних, політичних, громадських, наукових секторах життя нашої спільноти, втратила довір’я до існуючих, нехай

із багатолітньою за собою традицією рідних інституцій. Бо за патріотичною фразою не слідувала конкретна дія, а серед суперечностей, ворожнечі, роздроблювання задумів, особистих пересадних амбіцій провідних людей молодий український студент розгублювався і від українства відсувався. Новий підхід, однаке, творення програм на базі високої якості, професійної досконалості, добре продуманої пляновості і тягlosti, пригортає найбільш здібну молодь в ряди створеного вже українського Гарвардського середовища".

Тепер приглянемося ближче до тих „варстатів праці“, які потворено за людські гроші в Українському Гарварді. Тарас Шевченко докоряв: „Якби ви вчились так, як треба, то й мудрість би була своя!"

Гарвардські чинники хотять обурюватися, що „по-одинокі особи злонамірено підсушують інформації“, мовляв, у Гарварді „запродали“ добу Київської Руси. Це у зв'язку із виступом одного із гарвардців, п. Субтельного, який ще в 1973 р. висловився, що Київську державу не можна вважати українською, бо в тих часах — у 500-1240 рр., не існувала ідея бути українцем. Однаке, з усіх груп українці мають найбільші претенсії до Київської держави не в національному розумінні, але в культурному: „На Київську державу не можна дивитися через ідеологічну призму“.

Отож повернімся до того „запродали“. На мою думку, це є мильно ужите поняття „запродали“. Ми, українці, радше собі за власні гроші „закуповуємо“ те, що ми задарма дотепер могли чути і читати в писаннях наших сусідських „приятелів“, у стилі „не било, нет і бить не может“.

Є книжка д-ра Д. М. Штогрина „Світла і тіні Українських Студій у Гарварді“. Не думаю багато користуватися цим матеріалом, але так, для пригадки.

Згадаймо хоч би проф. Шевченка і його відношення до української науки, — це ж була голосна справа після його виступу в Едмонтоні кілька років тому. Дальше там читаємо про проф. Дмитришина, який в жалюгідний спосіб освідомлював українську студентську молодь, викривлюючи історичні факти чи то про Українську Центральноу Раду, чи Дівізію „Галичина“. Він також з глумом ставився до цілої козацької доби, змальовуючи козацьке військо „як темну, розгнуздану збиранину без жодного обличчя“.

Дозвольте спитати, чи дійсно немає причини тривожитися за майбутність наших гарвардських студій, і чи з цієї, як дехто хоче казати, „чистої науки“ (латки мої, Б. Л.) вийде якась користь для України і для доростаючої молоді тут, у вільному світі?

Та ї чи це є той „новий підхід, творення програм на базі високої якості, професійної досконалості, добре продуманої пляновості і тягlosti“?

Мені здається, що це були тільки солодкаві слова, а справжня дійсність, то більше як гірка.

В „Лісі Микиті“ за лютий 1973 р. була на цю тему дуже влучна думка: „Кажуть, що наші науковці старшого покоління вимирають не так від старости чи хвороби, як від сорому, що рівень української науки на еміграції скотився так низько“. Думаю, що це була відповідь на безшабашну критику наших заслужених Наукових Товариств, які „гарвардці“ до ниточки „роздягли“ — розкритикували, про що була мова вище.

В уже згаданому „Обіжнику“ є згадка, що треба створити молодим науковцям варстати праці. Не дай, Боже, щоб це справді були тільки „варстати праці“ і більш нічого, крім заробітку.

На початку я навів декілька цитат із „Обіжника“. Там ясно написано, що „Гарвардський Центр Українських Студій це пряме продовження української документальної школи, почавши від Максимовича, Антоновича — Грушевського — Кріп'якевича — Пріщака“. А дальше там твердиться, що це немов рука Провидіння кермує усіми починами у Гарварді!..

Коли це приймемо за правду, то дійсно хіба ще один допуст Божий зйшов на нас...

В чому справа? А в тому, що ми до цілого мрякобісся, яке нас огортає тут, а ще в більшій мірі там, в Україні, — дістали ще одне мряковиня, яке не буяє десь там, у надземних просторах, а таки осіло у нашему Гарвардському Центрі. Керівник УНІГУ проф. Пріщак, згідно із твердженням гарвардських чинників, ведений рукою Провидіння, подарував українському народові ще одну історичну концепцію...

У нас по селях за панської Польщі говорили „виртималисъмо панщину, виртимаемо і конституцію“.

Так і тут не має чого огортати нас чорний пессимізм.

Та все таки є одне але: наші гарвардські чинники, ті, які збирали і далі збирають фонди, нас запевня-

ли, що проф. Пріцак є чи буде прямим продовжува-
чим української документальної історичної школи
— Максимовича аж до Грушевського... Такі твер-
дження висловлювали панове з Головної Екзекути-
ви ФКУ у своїх „Обіжниках“, заперечуючи всі кри-
тичні голоси.

А від проф. Пріцака мичуємо якраз щось цілком
противне. У нього виходить так, що до створення
Гарвардського Осередку не було української істо-
рії в світово-науковому значенні! Він твердить:
„Сироба Грушевського... в основному не вдалася“.
„Українська історія залишилася або провінцією ро-
сійської історичної науки, або, — це заторкує емі-
граційну історіографію, — ігнорується західною
історичною науковою“.

Такі міркування чи твердження вилунив проф.
Пріцак у своїй доповіді „Що таке історія України“.

Не знаю, чим керувався проф. Пріцак, вживачи
такого дивного вислову на означення, опису чи ви-
яснення суті, розвою, творення історії України,
уживаючи прислівникового означення „таке“. Це
насторожує, але це також до певної міри виявлює
нам цю „нову історичну“ концепцію, як якусь кос-
мополітичну, без найменшого національного забар-
влення.

Проф. Пріцак, напр., пише: „Тут можна на мар-
гінесі вказати на цікавий історичний парадокс: „,у
часах Визвольних Змагань 1917-1920 років постали
в Україні знову дві держави: одна Українська На-
родна Республіка (Українська Держава зі столицею
у Києві), друга — Українська Соціалістична Совєт-
ська Республіка з столицею у Харкові, і цим так
як за княжих часів Рюриковичі (Хіїв) versus
Половці (Харків)“.

Годі зрозуміти, в чому, ьякщо, дошукуватися
того „цікавого історичного парадоксу“? Як у пер-
шому випадку були (половці), так в другому —
московські комуністи є наїздниками на українські
землі, бо як же інакше їх можна назвати? І якже
вони, наїздники на наші землі, могли творити укра-
їнські уряди?

Не зашкодить хоч вкороткі згадати про ту банди-
тську затію (а не „парадоксальність, Б. Л.“) мос-
ковських більшевиків. Московським бандитам не
вдалося зробити перевороту в Києві, бо Всеукраїн-
ський з'їзд рад селянських і робітничих депутатів
на початку грудня 1917 р. переважною більшістю
голосів висловив довір'я Українській Центральній
Раді та її урядові — Генеральному Секретаріатові.

Тоді москалі розпочали війну проти України ззовні,
хоч уже тоді змушені були спертися на фікцію
українського уряду, зформованого вибраним на з'їзді
советів робітників Донецького і Криворізького
районів, солдатських відділів та частини селянських
депутатів 13-26 XII 1917 р. в Харкові — „Централь-
ним Исполнительным Комитетом України“. Цей
„уряд“, за зразком і в противагу Генеральному Сек-
ретаріатові УНР у Каєві, дістав назву „Народного
Секретаріату“ і складався з таких осіб: Є. Бош, Ю.
Коцюбинський, М. Скрипник, Ю. Лашчинський, В.
Затонський, Є. Медведев, В. Аусем та інші. Такий
самий другий „український“ уряд створила Москва
пізніше, на чолі із болгарином румунського громад-
янства Християном Ракочим, який ніколи до 1917
р. в Україні не був і українських відносин взагалі
не знав.

Всім відома доля М. Скрипника, який кулею
з лоб розв'язав цей „дивний історичний парадокс“.

А Ю. Коцюбинський, поганий син славного бать-
ка, мимо вислужництва Москві, у квітні 1936 р. був
розстріляний без суду, як нібито керівник „Украї-
нського троцькістського центру“, що бльокувався
з... УВО“ (Кранки мої, Б. Л.). Ту московську затію
насичено космополітичним збродом, на що вказу-
ють прізвища, ще й підсоложено хахлушкиами.

На підставі сказаного вище можемо собі в уяві
відтворити такий самий бандитський наїзд половців
за княжих часів.

Та це не перешкоджає проф. Пріцакові снувати
ілюзорні космополітичні концепції.

На закінчення огляду „осягів“ Гарвардського
Центру дозволю собі навести дещо з вітчизняного
на працю проф. Пріцака.

Проф. Олександр Домбровський пише: „...“
Пріцака викликає розчарування, бо замість ясності
у справу, він лише далі її затемнює“. І у далі: Прі-
цак „ігнорує ранній період Київської Русі, зокрема
коріння й походження етносу, а також ролю ан-
тів“. Поставмо запит, чи ж не так поставився до
Київської Русі кілька років тому інший гарвардець,
про якого була вже мова?

Яке прикро і сумне ствердження проф. Пріцака,
що ішойно від Гарварду настало... нова доба для
історії України.

А ще прикроє і досадніше, бо панове з Головної
Екзекутиви ФКУ в таких райдужних барвах пред-
ставляють нам, що науку про Україну трактувати-

меться серйозно, на високому рівні, у світових вимірах і з професійною досконалістю.

Роздумуючи над тими „осягами“ нашого Гарвардського Центру, треба дошукуватися причин, чому при витраті таких великих матеріальних вкладів є такі, сумнівної вартості, малі осяги наукові?

Дещо до надуми дають нам останні американські вибори, які перекотилися по всій країні, мов нестримна лявіна. У висліді таких виборів прийшов зворот направо. Програми демократичні ліберали. Треба ще до того додати, що цей американський лібералізм перероджувався у лівизну, яка потурила майже у всьому московським забаганкам і плянам „блокаменної“.

Спіттаймо самі себе, чи мало того демократично-го лібералізму є серед нашої спільноти? — а все хочеться робити під плащиком „єдності“, „консолідації“. Цей лібералізм виліз як шило з мішка, коли серед нас з'явилися контрверсійні дисиденти.

Чи ж не реакцією на той лібералізм був якраз останній Конгрес УККА?

При цій нагоді треба пригадати усіяким лібералізуючим опортуністам, що революціонер — принципіяліст, не є тільки той, що обвішаний гранатами, або пістолями. Нашіть у розмові відрізняємо революціонера-принципіяліста від опортуніста-угодовця. Недавно проф. Боцюрків у Канаді заперечував русифікацію в Україні, на що дістав принципову відсіч від каторжника С. Караванського, який піднесеним голосом сказав: „Не говоріть дурниць, русифікація в Україні є, і то жорстока русифікація!“

Ми бачили реакцію американських демократів, які, бачучи свою прогру, почавши від самого Квакерського президента, визнали свою поразку і сказали, що в Америці є тільки один Президент.

У нас — наївпаки: наші „лібералізуючі демократи“ чи тоталітарні демократи зчинили „каценяммер“ і зробили „сепесю“.

Таке саме є і з Гарвардським Центром: там від лібералів аж кишить, але вони твердять, що без них... усе завалиться, пропаде українська наука...

Найкраще змальовує стан Гарвардського Центру Ганна Черінь („Свода“ 8 липня 1980 р.). Там читаємо: „Відбувалася виставка стародруків в 400-річчя Острозької Біблії. Два професори не-українці прочитали дві гарні доповіді про значення українського першодруку. Вони чудово вимовляли українські прізвища, щораз згадували Київ, Львів, Укра-

їну, але таки обидва схибили. Перший назвав кн. Володимира хрестителем „Рашії“, а другий — кн. Константина Острозького звеличував як „російського Гутенберга“.

У висліді того ліберального космополітизму Г. Черінь створила вірш-епіграму:

„Ложка дъогто в бањчині —
Добра з медом каша:
Двадцять разів Україна,
Двадцять перший „Раша“.

Чи щось у тім дивного? Абсолютно ні: так виглядає у „світових вимірах професійна досконалість“.

Алла Коссовська

ТИХО ПАДАЄ СНІГ...

Пам'яті Вячеслава Давиденка

Тихо падає сніг, наче хтось у безмежнім просторі
Розриває на клапті старі, непотрібні листи,
А на серці журба і вже звичне, негаснуче горе,
Що, як біль невимовний поранене серце гнітить.
Хочеш крикнути — знаєш, цілком безнадійно,
Хочеш плакати — знаєш, що плакать дарма...
Тихо падає сніг, так байдуже-повільно,
Наче саван нам тче ця проклята жорстока зима.
Ще дожить до весни. І коли зацвітатимуть вишні,
Коли стане рожевим такий, нині близький нам, сад,
Наші душі покличе до себе Всешишній,
В край, з якого ніхто не вернувся назад.
Ми підемо удвох, так, як завжди з тобою ходили
У житті, і ніщо вже мене не зляка...
Тихо падає сніг, його клапті прозорі і білі,
Як померлого друга тверда і холодна рука.

12. 27.75.

МОСКВА МАЄ НАД ЧИМ ЗАДУМАТИСЬ...

Якісь Л. Даєн у кіївській „Радянській Україні“ ч. 294 з 1980 дав відомості про великий приріст населення в Узбекістані, офіційно Узбецькій ССР. Він, крім ін., пише: „Від голови Бухарського виконкому У. Асадова я чув, що в цій області 6,725 сімей, які мають від 12 до 27 дітей“!

Про стрімкий природний приріст населення в советській Азії пише світова преса, передбачаючи, що вже незабаром москаль-окупант опиниться в числовій меншості в ССР, себто власній імперії.

Ярополк Ласовський

Слухаючи музику Івасюка...

У сиву давину воївничі кельти відповідали своїм життям за барда-співця. Вони колективно відчували, що охороняють зриме уособлення душі нації. У нас — навпаки: першими після збройних оборонців нації гинуть письменники, поети, мистці, науковці, тобто ті одиинці, чия творчість, властиво, і є втіленням національної духовості. Гинуть приносить яскравому будуванні „хат скраю“ своїми ж таки земляками, приспаними та окраденими. Такої приспаності, звичайно, не виявляє Москва. Її поспаки з чуйністю, гідною естета, спорадично поєднують та викорінюють кіт української культури, залишаючи на супостошенні ниві ялові гібриди.

Вбивство Володимира Івасюка вказує на історичну послідовність ворога, який винищує все, що не пристосовується до устійнених, культурних, національних чи політичних норм. Чи це Артем Ведель в „психушці“ у XVIII столітті, чи куля в Миколу Леонтовича, чи масові розстріли кобзарів сталінськими катами... Коли доля дозволила Миколі Леонтовичеві творити впродовж двадцяти п'яти років, то Івасюкові поскунилась на десять років з лишком менше: в звірський спосіб закотований молодий букашинець розгорнув свою творчість в останнє десятиліття свого короткого, тридцятирічного життя! До нас дійшли біля 30 пісень — сумна символіка чисел цього надзвичайно обдарованого композитора.

Найцікавіше з мистецької точки погляду в творах Івасюка те, що хоч мелодика його творів надзвичайно сприємлива, так би мовити „до слухання“, а гармонічна побудова не виходить поза межі традиційної гармонії, з ладовими додатками з одного боку і джазовими акордами (двадцятої, одинадцятої) з другого, то його пісні не призначені за малими винятками („Водограй“, „Червона рута“) до масового виконання. Цікава ритмічна побудова (полірітмія в черговому і в одночасному вимірах), серйозні вокальні вимоги (мабуть розрахунок на спроможності виконавців калібра Софії Ротару) та остаточно багата інструментація і вишукана оркестрація аранжментів унеможливлюють виконання Івасюкових творів „так собі“, без втрати повного ефекту твору. Надзвичайно ефективна в Івасюка вокальна орнаментація, яка поєднує красу народного

і підголоска та найновіші засоби естрадної музики на Заході, та застосування нар. інструментів, спеціально цимбалів, у перегуці з електронічною клівіятурою. Оце поєднання традиційних елементів української народної музики, як інструментальних так і тональних, з найбільш витонченими засобами естрадної музики на Заході — при інших обставинах дали би Івасюкові нагоду конкурувати з такими популярними та майстерними піснярами як Мішель Легран у Франції, Ніно Рота в Італії і Джон Леннон та Джордж Мек Кафтней у їхній найкращій формі, „Елінор Ригді“ та „Естердей“ в Англії, чи зрештою Ендрю Райс „Джізус Крайст Суперстар“ на Бродвею. Майстерність оркестрової фактури Івасюка не поступається такому майстерству як Генрі Манчині.

При всій своїй еклектичності, Музика Івасюка не гратить своєрідного обличчя, не стає безстильовою мішаниною. Це, безумовно яскрава ознака українського таланту і творчої індивідуальності. Івасюк не мусів оминати зрозуміліх засобів задля оригінальності, бо вони в його перетворенні втрачали всю шаблоновість та набирали нового звучання. Яскравим прикладом поєднання традиційного з модерним крізь призму композиторської візії — це перетворення звичайної коломийки в запрошення до танцю, де основний народний танок з приспівом поданий у переконливій формі з складними контрапунктальними засобами, які включають антифональну фрагментацію та одночасний, разом з черговим, поліритмі.

Варто звернути увагу всім нашим найновішим „софт рок“ закордонним ансамблям, що Івасюк ніде ні разу не вживає гармошки (електричної чи мішкової) та при всіх ритмічних заламаннях первісного народного матеріалу ані разу не входить у конфлікт з правильними наголосами в українській мові.

Форма пісень Івасюка різноманітна: від звичайної строфічної побудови у пісні „Я твоє крила“, „Червона рута“, „Водограй“ Івасюк переходить остаточ-

*****
НЕ ЗАБУВАЙМО ПРО ПЕРЕДПЛАТУ
І ПРЕСФОНД „ВІСНИКА“!

но до перекомпонованих форм з речитативними вступами та інтермедіями у „Двох перстенях“, „Долині“, „Баляді про дві скрипки“, „Пісня буде поміж нас“, „Колиска вітру“ (строфічні варіянти) та „Запроси у сні“.

Речитативи у „Двох перстенях“, „Долині“, „Баляді про дві скрипки“ мимоволі навівають невеселі думки про втрату для української опери. Адже ж Івасюк збирався компонувати оперу з історичною українською тематикою. Майстерність композитора в мелодичній декламації, де гармонічна і мелодична різноманітність поєднана з абсолютно правильною передачею української прозодії, показана навіть у тих коротеньких зразках. Який різкий контраст до незграбної і штучної псевдо-опери „Тарас Шевченко“ орденоносного Майбороди та подібних до нього Філіпенка, Штогаренка й інших надійних „енків“!

Найпритаманніша риса стилю Івасюка — це брак теї сльозоточивої манери, основаної на втертих формах „общеросійського“ романсу з XIX століття, що характеризує оті всі „рушнички“, „лелеки“, „кургани“ та інші „кольори“, якими закидана наша еміграція. Немає в Івасюка ані майбородівської мармелади, ані підробленої народності Шамо. Туга і романтика мають в Івасюка своє місце. Натомість немає в нього підсолодження обивательською сахариною для смаків „всеслюдського“ міщанства.

Още така чергова жертва українського народу, за яку як і за попередні буде Москви відплата без питань, без оправдань і без полегшень!

ОВАЦІЇ ДЛЯ ГАЛИНИ АНДРЕАДІС

Нью Йорк (АДУК). — Під час „Тижня слов'янських культур стейту Нью Йорк“ у жовтні 1980 р. відбувся великий концерт у залі готелю „Білтмор“, де брали участь учас в різni мистецькi одиницi i амсамблі. „Тиждень“ був проклямований у всьому стейті губернатором Гю Кері та „посадником міста Нью Йорку“ Едвардом Качем, і з тієї нагоди відбулися різні концерти, виставки книг, українські виставки народного мистецтва та ін.

На концерті „Баль Сосянника“ 25. 10. 1980 р. надзвичайний успiх здобула випадна українська солістка-зірка Галина Андреадіс, яка розпочала свiй виступ виконанням арпi з українських отер потiм спiвала оперовi арпi італiйською та англiйською мовами. У кiнцi публiка влаштувала українськiй солiстцi. Президентовi Української Опери, сзаїї.

В пресовому повiдомленнi Слов'янської Американської Асоцiацiї при 663 Г'ята авеню в Нью Йорку з 31. 10. скажено, що „Галина Андреадіс здобула овациї за виконання арпi з рiзних українських опер, i потiм її викликали багато разiв для наддаткiв“. Усi наддатки спiвала Галина Андреадіс українською мовою.

З НОВИХ ВИДАНЬ

ВАЖЛИВИЙ ДОКУМЕНТ

РІМІНІ 1945-1947, ЗБІРНИК I. ПЕРША УКРАЇНСЬКА ДІВІЗІЯ, УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ АРМІЄУ БРИТІЙСЬКОМУ ПОЛОНІ В ІТАЛІЇ. Всеолод Б. Будний — упорядник, Орест С. Слупчинський — мистецьке оформлення. Нью Йорк, Братство Колишніх Вояків Першої Української Дівізії Української Національної Армії, Головна Управа). 1979. (Серiя: Матерiали до Історiї Дiвiзiї). 327 стор. ілюстр. таблицi, мапи (роботи Антiна Я. Тимкевича), плян (роботи Романа Смулки) та показник осiб.

Бiблiографiчна записка д-ра Ол. Соколишина, ст. бiбл-люткаря.

Немалим зусиллям вдалося Головній Управi, видавцевi цього цiнного збiрника, зiбрати статтi про вояцьке життя високо патрiотичний дух славної Дiвiзiї, що рятувала українську честь й умiло, цiлою вийшла на арену Заходу без п'ятна коляборанства. Слово вiд видавництва написав д-р Роман Дражньовський голова Головної Управi, а вiд упорядника написав слово Всеолод Б. Будний, який стверджує, чоневолений вояк Дiвiзiї навiть у полонi вiв змаг за українську Правду, за добро Народу, за красу рiдних духових цiнностей". Задум i труд цiєї працi благословив сл. п. Архиепископ Іван Бучко, яка на титульнiй стариннi має вiдзнаку Першої Української Дiвiзiї — тризуб, який теж носили у Львовi й iншi парамiлiтарнi українськi формaciї.

Збiрник починається статтею сл. п. полк. Романа Дольницького, вiдомого українського активiста в Нью Йорку в 1960-их роках, пiд наг. „З фронту за дроти полону“. Вiн один iз комендантiв рiмiнського табору. Лев Стеткевич пише про мiжнародне iправne становище Дiвiзiї, „У свiтлi мiжнародного i права“ iз короткою бiблiографiєю. Ген. Михайло Крат „У новiй дiйсностi“ дiлиться особистими враженнями i переживаннями в таборi полонених, включно з репартiяцiєю. Тексти перепiлтанi вiршами Богдана Ольгина, Богдана Бори, Андрiя Легiта, Василя Давидяка, Юрiя Форiса та Олександра Бiлiка.

Подана вiнутрiшня органiзацiя табору (iз схемою, статистикою — 9,310 осiб), професiями, походженням, все з iлюстрацiями, карикатурами (Ореста Слупчинського), печатками, санiтарною службою i спогадом медсестри сл. п. Любови Кочергiн-Голкан „Посестri“, Микола Волинський у статтi „З лету iтака...“, описує таборове життя, iз каплицями, символiчними могилами, пляном табору ч. 1, i й iншi. У статтi „Де немає болю...“ є згадка про цвинтар у Червiї, де були похованi дiвiзiйники, з пiлтою — пам'ятником iз тризубом i написом: „Борцям за Волю України“ (39 могил) та пам'ятником серед могил.

Впорядник збiрника Всеолод Б. Будний дав двi статтi: „Други i недруги“, де згадує про нiмцiв, iталiйцiв, партизанiв Тiта, австрiйцiв, польський Другий корпус i ukrainiцiв у нiм, Кремель та українську емiграцiю в Захiднiй Европi; та „Брат i слуга“, про бл. п. Архиепископа Івана

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ „ПЕВНІСТЬ“

Security Savings and Loan Assn.

936 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60622
312-772-4500

ФІЛІЯ:

2166 Plum Grove Road, Rolling Meadows, Ill. 60008
312-991-9393

- В „Певності“ Ви одержуєте найвищі відсотки на всіх родах ощадностей, нараховуванні щоденно від дня вкладу до дня вибору й виплачувані квартально.
  - В „Певності“ Ви одержуєте відсотки від відсотків.
  - В „Певності“ Ваші ощадності обезпечені Федерально Агенцією до суми 100 тисяч доларів.
  - В „Певності“ Ви можете відкрити пенсійні конта, т. зв. IRA і Keogh, чекові конта та користати з першого депозиту пенсійних чеків.
  - В „Певності“ є до Вашої диспозиції різного рода щадничі Сертифікати.
  - В „Певності“ є вогнетривалі скриньки для перевозування цінних речей.
- ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ „ПЕВНІСТЬ“ —
НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФІНАНСОВІЙ УСТАНОВІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!**

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА СУМА
В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.**

ВИДАЄ ПОЗИЧКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА
ОРГАНІЗАЦІЯМ; СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І
ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ
ЧЕКАМИ; УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВШИЙ
КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ,
ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки,
вакації, весілля та інші цілі.
СПЕЦІЯЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
Майно кожного вкладчика чи позичкодавця
забезпечене.

Приймає ощадності і платить 7% дивіденди
Безплатне забезпечення ощадностей
Безплатне життєве забезпечення

до 2,000 дол.

Адреса:

SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION

301 Palisade Ave. Yonkers, N. Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

СТЕЙТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“БУДУЧНІСТЬ”

У ДЕТРОЙТІ

СЛУЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗА-
ЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГДНІМ КРЕДИТОМ.
НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИЧКИ НА АВТА,
ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІІ,
ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ
(КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНИ
ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧ-
КОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5½ %
ДИВІДЕНДИ.

Вкладчики мають безкоштовне життєве
забезпечення до висоти 2,000 дол.
Ощадності забезпечені до всякої висоти.

FUTURE CREDIT UNION OF DETROIT
4641 Martin Ave., Detroit, Mich.
3011 Caniff, Hamtramck, Mich. 48212
Tel.: 843-5411

ГОВОРІТЬ ПАНЬКО НЕЗАБУДЬКО

КИШЕНЬКОВА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ПІДСОВЕТСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

(ФЕЙЛЕТОН)

Серед нашої спільноти на чужині подекуди помітне захоплення советчиною чи, пак, „радянчиною“, як „Смолоскип“ і Гарвард кажуть. Є захоплення підсоветською літературою і літераторами, підсоветськими мелодіями; в наші танці втикається, яп, наприклад, в гопак, на взір підсоветських танцювальних ансамблів, різну акробатику наче в цирку: дуже модними стали советська ікра-кав'яр чи „столічна“. В мові замітна також советизація. В розмовах і письмі вживается підсоветських термінів, а є й такі, що й букву „г“ намагаються позбавити українського громадянства.

Багато наших читачів не розуміє часто як слід підсоветських слів, тому для таких ми презентуємо нашу мініяторну „КИШЕНЬКОВУ ЕНЦИКЛОПЕДІЮ З ПІДСОВЕТСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ“, з поясненням цих чужослів-москалізмів, втулених силово в нашу мову з наміром якнайбільше її наблизити до „братьої російської мови“, або слів, які мають переносне значення:

Акула — американський капіталіст.

Америка — країна (страна) акул.

Брак — советська продукція.

Буйвл з Липок — гавлятер УССР Щербицький.

Видворити — викинути когось на чужий двір.

ВУЗ — приміщення, в якому всі „мудроші марксизму-ленінізму переходять слухачеві в „узицю“, сиріч „гузицю“.

Гонка — коли з когось гонить.

Гід — ангел-хоронитель туристів у СССР.

Дача — додаткове приміщення лідера компролетаріату.

Бучка, який сам себе називав так, там серед них. Слідує спогад о. д-р Михайла Ваврика, ЧСВВ, „Опілнених...“, із світлиною Папи Пія XIII-го, який їх рятував; є там і світлинні отців з Риму, між якими є тетерішній Митрополит Кирил Мирослав Любачівський з Філадельфії. Стаття „Голос крові“ — про акцію розшуку рідних в Канаді, Америки й т. п. Відвідували їх о. д-р Василь Кушнір — голова КУК, д-р Володимир Галан із ЗУАДК-у, канадський посол Антін Глінка, сотн. Богдан Панчук із Канади та інші. „Українські Католицькі Душпастирі“ — це стаття Богдана Ольгина, з ілюстраціями церков, відправ, а також дружніх карикатур священиків. Ген. Мих. Крат написав про „Українську Православну Громаду“, теж з ілюстраціями церкви-каплиці, із зразками ікон роботи Вол. Каплуна. Добра стаття „Зв'язок із світом“ містить відомості про таборову пошту, але, на жаль, немає загадки про українську таборову філателію, пресу й видання в цім томі. Слід сподіватися, що ті відомості будуть в наступних томах, що слід побажати.

Хронікою та проблематикою тобору пера упорядника, світлинами післясловом та показником осіб і Змістом закінчується збірник.

Дисидент — той, що десь сидів у СССР за політику, не кончі самостійницьку..

Дубляр — людина, яка залюбки наслідує когось, тобто — дублоє, бо власного розуму замало.

Етап — безоплатна прогулка на далеку північ та схід СССР.

Євреїство — одинокий привілей для жидів у СССР сьогодні.

Запальний гопак („Вісті з України“) — танець, коли дивишися на ту акробатику в виконанні будь-якого советського ансаблю, то можна згоріти з пересердя й сорому.

Здрастуйте! — привіт, який ніколи не поможе хворій совет. системі.

Клуб — може бути частина людського тіла, може бути, напр., клуб ниток чи клуб диму, також культурне приміщення. Наприклад: „Прийшов я до клубу, а звідтам цигарковий дим клубом валить. Ледве втиснувся клубом в натовп у клубі!, але як хтось мене своїм клубом притиснув — клуб став мені немилій“!

Крупний завод — завод, що виробляє крупу (по-моск. „крупний“ — великий).

Митець — людина, яка метає каміння, залізяки, поліна чи кулю або диск у спорті. Є також люди в літературі, музиці, малярстві, скульптурі і взагалі в мистецтві.

Народна демократія — демократія, яка дає народові колодку на уста.

Орден — советська бляшка.

Психушка — шпиталь для психічно-хворих у СССР, в якому здорових людей лікують психопати.

Репетиція — час, зужитий на їдження репетії.

Розрядки по-советському — коли вип'еш „мілк філіп офф магнізій“ чи рицинової олійки, або наїсши грушок чи сливок.

Угроблювання — практична політика в СССР відносно своєї власної економіки.

Учбовий заклад — школа, де марксизму-ленінізму вчать боввані.

П. С. Здравниця — лікувальний заклад, де лікуються партійні здоровища.

Прохаемо цю „Кишенськову Енциклопедію з підсоветської термінології“ зареєструвати в УВАН, у НТШ в ЗСА і особливо у Франції...

ВІДЗНАЧАЙМО 1000-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ-РУСИ ВЖЕ ТЕПЕР НОВИМИ УСПІХАМИ У ВСІХ ДІЛЯНКАХ УКРАЇНСЬКОГО ОРГАНІЗОВАНОГО ЖИТТЯ — В ІМ'Я ПЕРЕМОГИ НАЦІОНАЛЬНО-ХРИСТИЯНСЬКОУ КРАІНИ!